

vergadering **C42 – CUL6**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 25 oktober 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het betalend aanbieden van de Videozone-applicatie - 83 (2011-2012)	5
Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het ontnemen van accreditaties van VRT-journalisten - 95 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de mediarel op het proces-Janssen - 105 (2011-2012)	10
Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de première van een VRT-fictiereeks op een betaalzender - 101 (2011-2012)	15
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over netneutraliteit - 222 (2011-2012)	19
Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het derde net van de VRT - 277 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de opstart van een derde net door de VRT - 287 (2011-2012)	24
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de impact van herhalingsprogramma's op de VRT - 293 (2011-2012)	33
Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over Vlaamse muziek op de radionetten van de openbare omroep - 299 (2011-2012)	35

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de promotie door de VRT van producten van medewerkers van de VRT

- 319 (2011-2012)

41

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het betalend aanbieden van de Videozone-applicatie - 83 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, dit onderwerp is onlangs al ter sprake geweest. De openbare omroep moet bepaalde content gratis aanbieden omdat dit eigenlijk toch wordt gefinancierd met belastinggeld. Ik ben zelf een fanatiek iPad- en iPhone-gebruiker. Ik ga meestal op zoek naar de top 20 of top 50 van de gratis apps. Wie wil dat niet? Alles is gratis, ook op het vlak van informatie, en dat hebben we graag.

Op de website van de redactie maakt de VRT duidelijk dat ze een nieuwe iPad-applicatie heeft gelanceerd. Die applicatie verzamelt al het videomateriaal van de drie VRT-themasites: deredactie.be, sporza.be en cobra.be in één software. Ik ga het niet hebben over de inhoud wanneer men die app downloadt en installeert. Ik wil het wel hebben over het feit dat men voor die applicatie moet betalen, weliswaar eenmalig. Wanneer men echter het aantal apps voor iPhone en iPad optelt, dan zijn dat er heel wat.

Men moet 3,99 euro betalen in de App-store om toegang te krijgen tot informatie van de openbare omroep die eigenlijk al betaald is. Dat vind ik vreemd. De vraag is dan waar dat geld naartoe gaat. Daarmee anticipeer ik op de antwoorden die ik dadelijk zal krijgen. Apple krijgt 30 procent van die 3,99 euro, maar waar gaat de rest naartoe? Wanneer blijkt dat dit geld naar de VRT gaat, dan heb ik daar een fundamenteel probleem mee. Het gaat hier immers over informatie en niet over amusement. Informatie is de basis van de openbare omroep. Wanneer ik dan, eenmalig zelfs, 3,99 euro extra moet betalen waarvan een deel naar de VRT zou gaan, dan vind ik dat niet kunnen.

Deze discussie zal ook in de toekomst nog worden gevoerd. Er zullen nog wel apps komen: apps voor Ketnet, voor Dagelijkse kost enzovoort. Wanneer ook daarvoor moet worden betaald, dan wordt dit een heel lucratief model. Dit is ook een beetje discriminerend want dit gaat puur over de Apple-software en de applicaties en niet over Android. Ook op dat vlak faalt de openbare omroep.

Minister, nieuws behoort tot de kernopdracht van de openbare omroep. Het is iets waar alle Vlamingen recht op hebben en waarvoor ze ook al bijdragen. U benadrukt dikwijls zelf dat de VRT zo veel mogelijk Vlamingen moet bereiken. Ik vraag me dan ook af waarom voor deze applicatie 3,99 euro moet worden betaald. Dat is niet weinig in vergelijking met alle apps die men kan downloaden. Vindt u dat de Vlaming moet betalen voor een kernopdracht van de VRT?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: We moeten een aantal zaken uit elkaar houden. De inhoud of de content is gratis en moet ook altijd gratis zijn. Voor de hardware wordt nu eenmaal betaald. Wie tv wil kijken, moet een televisietoestel kopen. Ook een iPad-toestel moet men kopen. Daartussen zit de software, de apps. Men kan vinden dat men daar niet voor moet betalen, zoals de heer Verstrepen. Anderen denken er dan weer anders over. Wij zijn veeleer geneigd daar geen aanstoot aan te nemen. Wie een dure iPad kan kopen, kan ook die 3,99 euro betalen voor die app, zou men kunnen zeggen. De informatie is eigenlijk altijd beschikbaar. Die is niet verstopt. Men kan die altijd kosteloos vinden, bijvoorbeeld op tv. Wij hebben dan ook een ander beeld van dit verhaal dan de heer Verstrepen.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Dit is een belangrijke principiële zaak. We moeten consequent zijn in de stellingen die we hier al jarenlang verdedigen, ook naar aanleiding van nieuwe

technologieën. Wanneer Apple een bijdrage vraagt voor het gebruik van zijn technologie van amper een derde van die 3,99 euro, dan is de stelling van CD&V duidelijk. Alles wat daarboven gaat, is te veel. Het gaat hier immers om nieuws, duiding en informatie.

En dan is er ook de problematiek van de technologische neutraliteit. Het kan niet dat als er een nieuwe technologie of een ander merk op de markt komt, men een overeenkomst maakt dat het maar 2 euro is.

Er zijn dus twee principiële problemen. Dat het tegen kostprijs is, kan. Het kan trouwens niet anders, men zou in het andere geval geen toelating krijgen. Maar al wat het verschil is, kan voor mij niet op het vlak van nieuws, informatie en duiding. We kunnen ons vragen stellen bij andere thema's die niet echt tot de corebusiness van de VRT behoren, zoals sport – dat vind ik iets genuanceerder. Inzake de aanpak van de neutraliteit moet toch een echte visie worden ontwikkeld.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, collega's, ik heb twee opmerkingen. Ik heb u een schriftelijke vraag gesteld en daarop hebt u mij al een antwoord gegeven. Een van mijn vragen was waarom er geen applicaties voor andere tablets met een eigen besturingssysteem, zoals Android, door de VRT werden ontwikkeld. U had mij immers laten weten dat dat niet het geval was.

Ik heb de vakliteratuur even geraadpleegd en het studiebureau Ovum verwacht dat vooral het Android-systeem van Google de overhand zal krijgen. In een andere studie, het marktonderzoek GfK, wordt gezegd dat Android tegen het eind van dit jaar, 2011, zou kunnen voorliggen op iOS, het besturingssysteem van Apple. Ik lees verder: "Volgens experts worden nu al evenveel Android smartphones verkocht als toestellen die werken onder iOS." En dan zegt Pieterjan Bouten, managing director van In the Pocket: "Uiteindelijk zou Android de komende jaren de markt van de smartphones digitaal moeten domineren, maar zou iOS steeds een uitstekend doel blijven voor adverteerders."

Minister, ik heb er dus bedenkingen bij dat de VRT als openbare omroep voor één besturingssysteem kiest, terwijl de vakliteratuur en een aantal specialisten heel duidelijk zeggen dat Android het overwicht zal hebben en de marktleider zal worden. De VRT doet alsof zijn neus bloedt en kiest voor één systeem.

Mijn tweede opmerking gaat over het volgende. Ik heb u ook gevraagd of de openbare omroep een akkoord heeft gesloten met Apple over de verdeling van de downloadkosten. Zoals u weet, zijn er situaties waarbij Apple 30 procent van de inkomsten vraagt. U hebt mij geantwoord dat Apple op geen enkele manier betrokken partij is. Ik vind het nogal raar dat men kan downloaden via Apple, maar dat er geen enkele overeenkomst werd gemaakt.

Ik wil de collega's van de meerderheid er toch even aan herinneren dat over de afgeleide interactieve applicaties een zinnetje in de beheersovereenkomst staat. Ik lees het voor, het gaat om punt 6.2.2.2: "Aan de ontwikkeling van een afgeleide interactieve applicatie is een ontwikkelingskost verbonden die vergoed wordt door de eindgebruiker, de distributeurs en de 'over the top'-spelers te laten betalen voor die specifieke functionaliteit." Het staat dus in de beheersovereenkomst zelf dat de eindgebruiker moet betalen voor de kostprijs.

Minister, hoe komt het dat men eenzijdig kiest voor één besturingssysteem, Apple, en dat men het andere systeem, dat zogezegd marktleider zou moeten worden, niet aanraakt? Op welke manier is Apple daar nu bij betrokken? Het lijkt me immers heel raar dat men iets in de markt zet waar Apple op geen enkele manier bij betrokken zou zijn.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, we merken inderdaad dat de VRT nog altijd nieuwe ontwikkelingen doet. Dat is op zich goed, maar bij de BBC hebben we geleerd dat het belangrijk is om bij het ontwikkelen van nieuwe applicaties of nieuwe technologieën of

nieuwe businessmodellen, erop te letten dat ze perfect passen binnen de kernopdracht van de openbare omroep en dat ze marktneutraal zijn. Bij het ontwikkelen van slechts één soort applicatie kunnen we ons natuurlijk wel wat vragen stellen. Ik vraag me af in hoeverre dat marktneutraal is en of het volgens u een hoofdopdracht is van de VRT om zoiets te ontwikkelen binnen de openbare opdracht, temeer daar er maar een heel beperkt publiek mee wordt bereikt: enkel de mensen die met Apple werken.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, dames en heren, conform de beheersovereenkomst moet de VRT inderdaad zo veel mogelijk Vlamingen bereiken op zoveel mogelijk mediaplatformen. Het videoaanbod van deredactie.be, sporza.be en cobra.be is daarom beschikbaar via het open internet. Dat aanbod is toegankelijk op ieder scherm dat toegang heeft tot het internet, dus ook op de iPad en andere tablet-computers. De Vlaming moet voor die kernopdracht zeker geen bijkomende kosten doen of geen bijkomende app laden.

De VRT wil met deze videoapplicatie inspelen op de voordelen van die de iPad biedt. Dat betekent dat als er een functionele meerwaarde kan worden geboden met een app ten opzichte van wat men via het open internet kan raadplegen, de VRT bekijkt of ze die kan ontwikkelen, of dat zinvol is. Daarbij wordt afgewogen wat de baten zijn en of ze opwegen ten opzichte van de inspanningen. In dit geval is er een functionele meerwaarde, door een betere gebruikersinterface en de mogelijkheid om gedurende 24 uur programma's offline te bekijken. Dat kan niet op dezelfde manier via het open internet.

De VRT hanteert bij de ontwikkeling van apps een duidelijk kader, dat werd besproken op de raad van bestuur. De VRT ontwikkelt twee soorten apps.

Een eerste soort betreft een aanbod dat valt onder de opdracht van de openbare omroep, zoals het nieuwsaanbod van deredactie.be of sporza.be of cobra.be, en dat gratis ter beschikking wordt gesteld. Er dient geen abonnementsgeld of een andere vergoeding te worden betaald om dat aanbod te bekijken. Het aanbod zelf blijft dus gratis. Enkel de technische kosten voor het ontwikkelen van die app worden doorgerekend aan de gebruiker door een eenmalige bijdrage bij het downloaden van die app. Het is zo bij de Videozone-applicatie van deredactie.be, sporza.be en cobra.be.

Bij een tweede soort app gaat het om een commerciële afgeleide van een programma, eigenlijk een line-extension. Dan wordt een marktconforme prijs gevraagd. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de app van Dagelijkse kost.

De VRT ontwikkelt momenteel enkele apps voor de iPad. Relatief gezien zijn er nog te weinig gebruikers van andere tablet-pc's om daarvoor op dit moment een aparte investering te rechtvaardigen. De VRT volgt daarin de markt. Zodra het aantal andere tablet-pc's, met andere besturingssystemen, op de markt voldoende groot is, zal ze hiervoor een investering doen, bijvoorbeeld voor de tablet-pc's gebaseerd op Android.

Collega's, het antwoord is drieledig. Alles in verband met de publieke opdracht is via het bestaande internet sowieso te raadplegen, zonder dat je daarvoor een app nodig hebt. Er is een app met gebruiksvriendelijke functies, onder andere met de mogelijkheid om 24 uur te herbekijken. Als je dat extraatje wilt, moet je wel die app downloaden. Daarnaast worden er effectief commerciële apps of line-extensions gemaakt voor programma's als Dagelijkse kost en daarvoor vraagt men een marktconforme prijs. De VRT heeft dus gezegd dat ze de markt volgt. Als het aantal andere tablets of besturingssystemen op de markt gevoelig toeneemt, zal ze zich aanpassen.

De heer Jurgen Verstrepen: Dank u voor het antwoord, minister. Ik had een dergelijk antwoord verwacht, maar het slaat nergens op.

Het gaat niet over een abonnement, het gaat over het eenmalig downloaden van een applicatie van 3,99 euro, zogezegd voor ontwikkelingskosten. Ik ben zelf met enkele apps bezig in

consulting. Het vraagt zeven man gedurende vier maanden om een app te ontwikkelen, freelancers in de IT-sector dan nog. Dat is geen waanzinnig groot bedrag. Ik wil u die offertes gerust eens overhandigen.

U weet toch dat de VRT uniek is in dit verhaal? Er zijn hier genoeg iPhones en tablets. U moet eens de app downloaden voor nieuws. Laten we 'levelen' met de VRT: Vtm Nieuws, RTL Nieuws, Het Laatste Nieuws, De Tijd, Knack, euronews, Het Belang van Limburg, Al Jazeera – ook interessant gezien de doelgroepen tegenwoordig –, RTBF Nieuws, De Morgen, VRT Teletekst, BBC News, TV5MONDE, NOS Journaal. Zo kan ik nog even verder gaan. Weet u wat die allemaal gemeen hebben? Gratis apps.

Ik kan me inbeelden dat de VRT als enige een waanzinnige ontwikkeling voor die app nodig had, ten opzichte van de ons omringende landen en alle andere media die grensoverschrijdend worden aangeboden via de iStore. U moet toch begrijpen dat ik vind dat de uitleg die ik hier heb gehoord, op niets slaat.

Het is een verdienmodel, dat men wil promoten op de kap van de mensen die nieuwe technologie gebruiken. Men zet in op tablets, omdat men weet dat ze meer en meer worden gebruikt, niet enkel die van Apple. Er wordt 3,99 euro aangerekend, terwijl de VRT wordt betaald voor die kernopdracht. Het gaat niet over het abonnement. Alle andere, zelfs de commerciële, bieden het gratis aan. Ik blijf op mijn honger zitten. Ik vind dit geen antwoord.

De heer Carl Decaluwe: Ik heb aandachtig geluisterd, minister. Het is wel een antwoord. Er wordt verwezen naar de beheersovereenkomst. Ontwikkelingskost staat erin, dat is het probleem niet. Maar ik heb er geen goed gevoel bij. Ik vind het een omzeilen van de beheersovereenkomst.

Er wordt 3,99 euro gevraagd. De heer Verstrepen brengt enkele kleine businessmodellen naar voren. De cruciale vraag is: is die ontwikkelingskost daadwerkelijk de kostprijs? Als men zegt dat het de kostprijs is, stel ik voor om eens bij de VRT op te vragen welk businessmodel daarachter zat, voor hoeveel toepassingen en met welke afschrijvingsperiode. Dat moet men perfect kunnen becijferen, om die 3,99 euro te verantwoorden. Daar moeten we een duidelijk inzicht in krijgen. Als men ons glashelder kan aantonen waarom het 3,99 euro is, is het voor mij conform de beheersovereenkomst. Maar dat gevoel heb ik totaal niet. Als het na een jaar afgeschreven is, moet het volgend jaar gratis zijn.

Als je ziet dat de commerciële zenders het gratis doen, hebben we als openbare omroep een klein probleempje. Ik kan me niet inbeelden dat men een gigantisch businessmodel van miljoenen apps ontwikkelt. De penetratiegraad van die nieuwe toestellen is niet zo spectaculair. Het is niet omdat er veel zijn in het parlement, dat er ook veel zijn bij de rest van de bevolking. Dat is relatief.

Minister, dit vergt nader onderzoek. Ik hoop dat u bereid bent die gegevens eens op te vragen bij de VRT en die mee te delen aan de collega's. Als we nog eens op bezoek gaan, kunnen we daarover dan grondig debatteren met de VRT.

De heer Bart Tommelein: Collega's, zoals u weet, ben ik het met de beheersovereenkomst niet helemaal eens. Ik had andere klemtonen willen leggen en andere keuzes willen maken. Als ik het met één ding eens ben, is het wel dit: als er een ontwikkelingskost verbonden is aan interactieve applicaties, moet een overheidszender dat niet allemaal zomaar gratis aanbieden.

Mijnheer Verstrepen, u hebt gelijk: een aantal commerciële spelers doen dit wel. We moeten bekijken in welke mate ze daarvoor andere inkomsten binnenhalen. De openbare omroep moet niet alles gratis weggeven. Zo zou je de businessmodellen van andere spelers wel eens in het honderd kunnen laten lopen. Met dat stukje van de beheersovereenkomst ben ik het dus wel eens.

Ik ben het niet eens met het voornemen om het enkel voor Apple te doen omdat Apple nu de marktleider is. Alle vakliteratuur toont heel duidelijk aan dat Android tegen het eind van dit

jaar marktleider zou kunnen zijn. Minister, u moet vooruitziend zijn. De VRT moet waakzaam zijn. Zij moet niet voor één partner kiezen waardoor zij, als belangrijke speler in het medialandschap, de keuze van de consument stuurt. Dat kan niet. Als er twee belangrijke systemen zijn, moet je op meerdere mogelijkheden inzetten. Een monopoliepositie voor een bepaald besturingssysteem lijkt mij geen gezonde situatie.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Tommelein, de VRT heeft niet het standpunt ingenomen waarbij zij niet voor Android iets zal ontwikkelen. Zij heeft gezegd dat zij de evolutie op de markt zal bekijken. Het is zeker niet de bedoeling om een monopoliesituatie aan te houden. Integendeel.

U vroeg ook naar de relatie tussen Apple en de VRT. Los van de btw-kosten gaat 30 procent van de kostprijs naar Apple zelf, om het via hun Apple Store te kunnen aanbieden. 70 procent is voor de VRT. Men heeft daarover in de raad van bestuur een strategie afgesproken. Daarbij heeft men een aantal zaken tegen elkaar afgewogen, onder andere het element marktverstoring. Er is een hele discussie aan de gang over het gratis aanbieden van het nieuws op de digitale markt. Wij hebben daarover hier al een paar keer gesproken. Andere mediahuizen zeggen dat de website deredactie.be marktverstoring is. Daarmee heeft men rekening gehouden in de strategie. Een ander element is dat de sites sowieso gratis te raadplegen zijn. Maar als je bijkomende functionaliteiten wilt via een app, die daarvoor speciaal moet worden ontwikkeld, dan moet die kostprijs door de gebruiker worden betaald. Dat is de redenering die de VRT op de raad van bestuur heeft gevolgd.

Alles staat uiteraard ter discussie. Ik zal de opmerkingen die hier werden gemaakt, doorgeven aan de VRT. Ook als er nog bijkomende vragen zijn, zullen die worden overgemaakt aan de VRT.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik volg uw redenering wel, maar er zit een contradictie in de uitleg van de VRT. Het gaat hier over een kerntaak, informatie. De websites, met alle fragmenten van het nieuws, zijn gratis. Die zijn niet marktverstoring. Nu zegt de VRT dat zij de applicatie aanrekent omdat zij marktverstoring zou zijn. Dat is een contradictie. Zelfs bij de commerciële is de content van het nieuws gratis. Hoe kun je marktverstoring zijn als de rest gratis is en je bent zelf gratis? Ben je dan marktverstoring door aan te rekenen? Dat is de omgekeerde redenering. Ik laat de websites buiten beschouwing. Het gaat om de eenmalige installatie van een app, die je aanbiedt aan 3,99 euro, om dan gratis gedurende 24 uur de content te bekijken, zoals ook alle andere apps gratis zijn. Daar betaalt niemand voor. Hoe kun je marktverstoring zijn als de rest gratis is op dat vlak, buiten het feit dat zij commerciële inkomsten hebben? De openbare omroep biedt – betalend – een app aan om 24 uur hun content gratis aan te bieden. Leg mij eens uit hoe gratis in een gratis markt marktverstoring kan zijn.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, ik veronderstel dat mijn schriftelijke vraag van 30 augustus 2011 door de VRT aan u is overgemaakt. U moet de VRT erop wijzen dat zij correcte informatie moet geven. Ik vond al dat het niet kon. Hoe kan Apple niet betrokken zijn? U geeft nu zelf het antwoord: Apple is wel degelijk betrokken. Maar men antwoordt mij wel op 30 augustus via u dat Apple hierbij op geen enkele manier betrokken is. U moet aan de VRT zeggen dat ze de vragen van parlementsleden correct moeten doorgeven. Ze mogen u niet op die manier voor schut zetten.

De heer Carl Decaluwe: Dat laatste is wel van cruciaal belang. Je kunt je op de duur afvragen of alle andere antwoorden die de minister moet opvragen bij de VRT wel juist zijn. Ik wil het niet op flessen trekken. Maar, minister, het is niet de eerste keer dat er aan het

parlement informatie wordt gegeven die een paar weken of maanden later niet juist blijkt te zijn. U moet de VRT erop wijzen dat de informatie juist en waterdicht moet zijn.

Ik herhaal nog eens mijn vraag over de problematiek van het verschil tussen ontwikkelingskost en kostprijs. Ik wil duidelijkheid over de terminologie van de beheersovereenkomst. De VRT moet u daarover correcte informatie geven.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Decaluwe, ik zal alle informatie opvragen. Maar ik wil wel nog zeggen dat het beantwoorden van die vragen mensenwerk is. Het kan dat er af en toe fouten worden gemaakt. Ik verontschuldig mij daarvoor. De VRT zal dat ook doen. Ik wil toch een beetje begrip vragen. Het aantal vragen is enorm toegenomen. Er wordt heel veel tijd en energie in gestopt. Er kan af en toe een menselijke fout in sluipen.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, ik doe mijn werk als parlements lid. “It’s the duty of the opposition to oppose.” Zij moet opmerkingen maken over eventuele foutieve gegevens. Ik stel alleen maar vast dat mijn collega van de meerderheid er nog een schepje bovenop doet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het ontnemen van accreditaties van VRT-journalisten
- 95 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de mediareel op het proces-Janssen
- 105 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, deze vraag gaat over een zeer gevoelig onderwerp, maar wel een fundamenteel onderwerp. Ik heb al kunnen vaststellen dat het gevoelig ligt, want een aantal journalisten hebben me er al over aangesproken. Het raakt aan twee fundamentele principes van onze democratische rechtsstaat.

Enerzijds is er het in de Grondwet verankerde principe van persvrijheid en het daaraan verbonden belang van onafhankelijke media. U begrijpt dat ik daar 100 procent achter sta. De media moeten aan de hand van deontologische regels en richtlijnen hun taak kunnen vervullen. In Vlaanderen hebben we er bovendien voor gekozen, zoals in de meeste Europese landen, om een openbare omroep de prioritaire taak te geven nieuws te brengen op een kwalitatief en deontologisch verantwoorde manier. In de nieuwe beheersovereenkomst staat zelfs zeer duidelijk: “Nieuws is de kernopdracht van de openbare omroep.”

Anderzijds is er de rechterlijke macht en het belang van onafhankelijke rechtbanken en gerechtshoven in een gezonde democratische rechtsstaat. Ook de openbaarheid van de rechtszittingen staat in de Grondwet ingeschreven, tenzij de openbaarheid gevaar oplevert voor de goede orde en de goede zeden.

Collega's, het is dan ook geen fait divers wanneer deze twee democratische instellingen met elkaar in conflict komen zoals afgelopen maand het geval was naar aanleiding van het proces-Janssen. Tijdens het VRT-journaal van 13 uur op donderdag 29 september 2011 werden foto's getoond die waren genomen door de speurders tijdens de eerste huiszoeking bij de ondertussen al veroordeelde Ronald Janssen. De voorzitter van het assisenhof was hierover niet te spreken. Hij meende dat de foto's ofwel werden genomen tijdens de zitting van het

assisenproces zelf, en dat mag niet, ofwel dat ze werden verkregen via inzage in het digitale strafdossier van de verdachte, wat zou kunnen wijzen op misbruik van het inzagerecht. Ik vraag me hierbij af of degene die lekt dan niet in de fout gaat, maar dit terzijde.

De assisen voorzitter insinueerde zelfs dat de VRT wel eens serieus betaald zou kunnen hebben voor de informatie. Ondertussen lieten de advocaten en de openbare aanklager weten dat ze zeker geen informatie hadden gelekt en de VRT beriep zich op de wet op het bronnengeheim om haar bron te beschermen.

Wat er ook van zij, de voorzitter kon geen vrede nemen met de uitleg en besliste om de accreditaties van de VRT-journalisten voor de televisie en online gedurende twee dagen te ontnemen. Hij vond immers dat dit incident de openbare orde en het verloop van de zitting stoorde. De discretionaire macht van de assisen voorzitter zou hem dan ook het recht geven om journalisten te weigeren tot het proces, ongeacht de openbaarheid van de zitting. Minister, u begrijpt dat dat voor de VRT als openbare omroep geen fijne zaak is, zeker niet omdat het net over haar kernopdracht gaat, waarbij deontologie en kwaliteit hoog aangeschreven staan.

Let wel, dat betekent niet dat ik partij wens te kiezen in dezen. Ik heb met aandacht de reactie gelezen van de hoofdredacteur van de VRT en leden van de deontologische adviesraad en de redactieraad. Ze stellen vast dat er op voorhand wekenlang is overlegd tussen de hoofdredactie, de deontologische adviesraad en de cel misdadverslaggeving omdat ze zich zeer verantwoordelijk en serieus wilden opstellen tijdens deze zaak. Dat lijkt me alvast zeer positief.

De VRT-journalisten stellen dat de voorzitter zijn boekje te buiten is gegaan door een oordeel te vellen over publicaties buiten de rechtszaal om. Ze wijzen er bovendien op dat hiermee een gevaarlijk precedent is geschapen. In hoeverre mogen rechters immers hun discretionaire macht aanwenden om de berichtgeving te sturen? U merkt het, het is een zeer gevoelige maar fundamentele kwestie.

Hoogleraar mediarecht Dirk Voorhoof wees er dan weer op dat de rechter altijd een klacht kan indienen bij de Raad voor de Journalistiek of gerechtelijke stappen kan ondernemen als hij vaststelt dat er effectief fouten zijn gemaakt.

Minister, collega's, uiteindelijk besliste de VRT om geen foto's uit het dossier meer te tonen, niet omdat ze de voorzitter in het gelijk stelde, wel omdat ze bevreesd was verder geen verslaggeving meer te mogen verzorgen over de zaak. De openbare omroep vroeg dan ook na afloop van het proces een dringend overleg tussen alle betrokken partijen. Mij lijkt dat absoluut geen slechte zaak te zijn, integendeel.

Minister, misschien kunt u mij vertellen, vanuit uw functie als minister van Media, of dergelijk overleg al werd georganiseerd, en wat de uitkomst ervan is. Ondertussen overweegt de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) stappen te zetten bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Minister, ik hoop dat u wat meer duidelijkheid kunt geven in dit toch wel zeer pijnlijke en spijtige dossier. Kunt u toelichten wat er precies fout is gegaan? Zijn die journalisten effectief hun boekje te buiten gegaan? Hoe hebben de hoofdredactie en de directie gereageerd op dit incident? Welk maatregelen zullen eventueel worden genomen? Hoe staat u in het algemeen tegenover dit incident?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: De heer Tommelein heeft de situatie in zijn totaliteit geschetst. Ik zal dat niet herhalen. De feiten zijn de feiten en we kennen ze allemaal. Dit gaat over journalistieke vrijheid.

Ik heb een aantal kanttekeningen hierbij. Misschien moet men in de toekomst duidelijke afspraken maken tussen de kampen justitie en media. Als de openbare omroep VRT erbij betrokken is, die nieuws als kerntaak heeft, en zeker als het gaat over journalistieke

objectiviteit en vrijheid, dan krijgt dat een andere connotatie. Het weegt dan zwaarder op de totaliteit. Ik weet dat dit subjectief is, maar het is mijn mening in deze zaak.

Ik heb een aantal vragen. Ik blijf meestal mijlenver weg van de journalistieke vrijheid, maar in dezen vind ik dat we die vragen moeten stellen om wat duidelijkheid te krijgen over het totale dossier.

In het aangehaalde opiniestuk namens de VRT, was er ook de melding dat ze al langer de foto's en de informatie in hun bezit hadden. De VRT verdedigde zichzelf met het argument dat men nieuwe informatie omtrent het proces al veel eerder had kunnen publiceren maar uit respect voor de rechtsgang heeft men gewacht op het proces zelf. Dat vind ik een correcte journalistieke reflex. Dat is puur mijn mening natuurlijk.

Uit dit proces en het proces-Clottemans blijkt dat er een broos evenwicht bestaat binnen de 'geoorloofde' verslaggeving. Tot op heden staan de beide partijen lijnrecht tegenover elkaar. Beide zijn ze overtuigd van hun groot gelijk. Eerst dacht de voorzitter dat de beelden tijdens de zitting waren opgenomen, wat verboden is. Later leek men te denken dat de foto's uit het digitale strafdossier van Janssen zouden kunnen komen, wat zou wijzen op misbruik van inzagerecht. Het is me onduidelijk of de VRT dan over een kopie van het elektronisch strafdossier beschikt. Hier kan wel een antwoord op worden gegeven zonder de bronnen prijs te geven. In het verleden heb ook ik het bronnengeheim dikwijls moeten gebruiken, dus ik weet perfect hoe dat in elkaar zit, maar daar kan wel een antwoord op worden gegeven. Ik kan altijd proberen die vraag te stellen en daar een antwoord op te krijgen, want dat zou wat meer licht op de zaak werpen.

Omdat de VRT zich op het bronnengeheim beroept, toch een fundamenteel gegeven in onze samenleving, werden al die accreditaties geschorst. Alleen de radiojournalisten bleven gespaard. Als je dan over de scheiding der machten begint, dan heb je de poppen natuurlijk echt aan het dansen.

Het is mijn persoonlijke mening dat die beslissing van de voorzitter buiten proportie was. Ook daarover lijkt me een algemene consensus te bestaan. Ik denk dat iedereen dat zo enigszins aanvoelt. De VVJ overweegt nu een klacht bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Pol Deltour is van mening dat er allerlei dingen fout zijn gelopen. Dat is zo'n politiek antwoord: hij blijft op de vlakte. De vraag is in welke mate de VRT betrokken is bij deze potentiële klacht.

Minister, hoe staat u tegenover deze gebeurtenis? Vindt u dat de journalistieke vrijheid in dezen in het gedrang komt? Steunt u de visie van de openbare omroep en de VVJ? Hebt u ondertussen informatie ingewonnen bij de VRT om te horen hoe ze aan de foto's is gekomen? Ik vermoed van wel. Bent u bereid om over de toekomst te overleggen met de betrokken actoren? Ik vind dat dit toch enigszins uw verantwoordelijkheid is. De vraag is immers hoe het nu verder moet. In welke mate wilt u daar een rol in spelen? Of oordeelt u dat u daar mijlenver vandaan wilt blijven, omdat dit een veel te gevoelige materie is?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, geachte leden, dat de openbare omroep uit een rechtszaal wordt geweerd, is een pijnlijk precedent. De gevolgen voor de berichtgeving over de zaak-Janssen zijn dramatisch geweest.

Een aantal zaken zullen we nooit te weten komen. Heeft de VRT al dan niet betaald voor die informatie? Ik vraag me vooral af wat de meerwaarde is geweest van de bewuste foto's die die dag in het middagjournaal zijn gebruikt. Maar goed, de journalist in kwestie zal die afweging hebben gemaakt.

Er is al verwezen naar het opiniestuk op deredactie.be. Ik wil letterlijk enkele passages citeren. De hoofdredacteurs, de chef TV-journaal, de voorzitter van de deontologische adviesraad en de voorzitter van de redactieraad zeggen in dat opiniestuk het

“onaanvaardbaar” te vinden dat een assisenvoorzitter beslist “wat media wel en niet mogen publiceren”. Ik weet niet of die assisenvoorzitter het recht heeft om te beslissen in zijn rechtszaal wat de afspraken zijn en of journalisten en de media zich aan die afspraken houden, en of hij daar ook conclusies aan kan verbinden.

Belangrijk is de laatste paragraaf van het opiniestuk: “Het meest onbegrijpelijke blijft dat we nu net in deze zaak erg goed hebben nagedacht over hoe we ethisch met onze informatie konden omgaan. Wachten tot alles aan bod kwam op de publieke zittingen zélf, is echt niet evident in een medialandschap waar snelheid nu eenmaal enorm veel belang heeft en toch hebben we dat uit eigen beweging gedaan.” Met die paragraaf wordt eigenlijk alles onderbouwd: het gaat namelijk over de snelheid, over het meegaan met die sensatiegolf. Ik vraag me dus nogmaals af wat de meerwaarde is geweest van het tonen van die foto’s.

Minister, bent u het eens met de stelling van de VRT dat het onaanvaardbaar is dat een assisenvoorzitter bepaalt wat er in zijn rechtszaal gebeurt? Zijn er hierover klachten geweest bij de deontologische adviesraad van de VRT en de VVJ? Welke conclusies trekt de VRT uit dit incident? Welke initiatieven zult u nemen of hebt u genomen met betrekking tot het respecteren van het bronnengeheim en het omgaan met delicaat materiaal, zeker in verband met rechtszaken?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik was initieel niet van plan me te mengen in dit debat. Ik ben immers geen jurist. Het is dus moeilijk in te schatten wie de juiste beslissing heeft genomen. Als iemand die de media toch een beetje probeert te volgen, kan ik echter alleszins wel zeggen dat de magistraat in kwestie een moedig man is. Hij durft immers in te gaan tegen de almacht van de media. De media hebben al snel het gevoel dat ze zo belangrijk zijn dat ze zeer veel mogen.

De opmerking van de heer Yüksel vind ik heel terecht. Hij heeft erop gewezen dat die snelheid waarmee berichten worden gebracht erg belangrijk is, dat men zich daarop begint te richten. Ook gaat het om het brengen van de betere beelden, beelden die op de ene zender niet te zien zijn en op de andere wel: dat is een meerwaarde voor die zender. Ik vraag me af of die snelheid en uw betrachting om de betere media te zijn, zwaarder doorwegen dan de rechtsregels in ons land. Ik persoonlijk denk van niet, maar ik ben onvoldoende geschoold in de rechtsleer om daarover te oordelen. Mijn aanvoelen is echter dat snelheid en nieuwsberichten niet opwegen tegen de rechtsorde.

De rechtsorde is verstoord door de openbare omroep, enkel door de internetredactie en de televisieredactie. Is de openbaarheid van het proces daardoor verstoord? Ik denk het niet. De openbaarheid van de rechtszaak was nog altijd van toepassing. Er waren genoeg journalisten aanwezig om verslag uit te brengen van die rechtszaak. Ik denk dat de zaak buiten proportie is geblazen. Minister, gaat het inderdaad om zo’n grote schending van het recht op persvrijheid?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, weet u of de openbare omroep betaalt voor het krijgen van informatie of foto’s, los van deze zaak? Zo ja, via welk VRT-budget gebeurt dat dan?

Wat de parlementaire controle betreft, is er het bronnengeheim. Maar uiteindelijk moet men alles kunnen terugvinden via het Rekenhof. Weet u of er een strategie is om voor bepaalde informatie te betalen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik heb de VRT geconsulteerd. Als achtergrondinformatie verwijst zij naar de verschillende perscommunicaties die de VRT-nieuwsdienst hierover heeft verspreid. Ik citeer uit het belangrijkste persbericht, dat heel duidelijk het standpunt van de VRT vertolkt.

Er was eerst een persbericht op 29 september met als titel: “VRT Nieuws protesteert formeel tegen intrekken accreditatie VRT-journalisten op proces-Janssen”. Daarin zegt de VRT-hoofredactie dat ze de beslissing betreurt en dat de voorzitter met die maatregel reageert op het tonen van die foto’s in de zaak-Janssen in het journaal van 13 uur. Ze zegt verder dat “de herkomst van de foto’s valt onder de Wet op het bronnengeheim van 7 april 2005, die journalisten het recht en zelfs de plicht geeft om vertrouwelijke bronnen te beschermen”. VRT Nieuws benadrukt ook dat het verantwoord met het bronnenmateriaal is omgesprongen. Tim Pauwels, voorzitter van de Deontologische Raad van VRT Nieuws: “We hebben er bewust voor gekozen enkel foto’s te tonen die eerder al op het proces aan bod waren gekomen. De foto’s die we getoond hebben, hadden een publiek karakter. Ze zijn door de voorzitter van het assisenhof zelf getoond in een publieke zitting. We hebben bovendien bewust geen slachtoffers in beeld gebracht, uit respect voor de slachtoffers en hun nabestaanden. Tot slot waren alle foto’s die we in het journaal getoond hebben, journalistiek relevant. Het borstelmateriaal voor vuurwapens gaat bijvoorbeeld in tegen de eerdere verklaring van Janssen dat hij niet over een vuurwapen beschikte. Nu worden we gestraft omdat we ons journalistiek werk doen?” De VRT-hoofredactie vraagt dan ook aan de voorzitter om zijn beslissing dringend te herzien. “Dat journalisten op deze manier verhinderd worden om hun job te doen, schept een gevaarlijk precedent voor de toekomst.”

Er is nog een ander persbericht van 30 september met als titel: “VRT Nieuws: niet betaald voor foto’s proces-Janssen.” Daarin staat: “De VRT-hoofredactie weerlegt met klem dat de nieuwsredactie heeft betaald voor foto’s van het proces-Janssen, zoals de voorzitter van het Hof van Assisen, Michel Jordens, vandaag beweert. Die beschuldigde VRT Nieuws er vandaag van om grof geld te hebben betaald voor foto’s uit het dossier van de zaak-Ronald Janssen, maar dat is uit de lucht gegrepen,” aldus de VRT-hoofredactie. “Wij hebben die foto’s op een journalistiek correcte manier verkregen en wij hebben het recht om ze te gebruiken. Waar ze vandaan komen, valt onder de Wet op het bronnengeheim van 7 april 2005, die journalisten het recht en zelfs de plicht geeft om vertrouwelijke bronnen te beschermen. Maar wij hebben geen enkele afspraak geschonden en vinden het daarom onaanvaardbaar dat de voorzitter dreigt de accreditatie van de VRT-journalisten in te trekken. Wij betreuren ten eerste dat de voorzitter zonder enig bewijs zulke beschuldigingen uit en VRT Nieuws verhindert om verslag uit te brengen van een belangrijk proces als dit.”

En dan is er nog een opiniestuk in De Standaard, waarin Wim Willems en Kris Hoflack, hoofredacteurs van het VRT Nieuws, Emmanuel Rottey, Björn Soenens, Tim Pauwels en Marc Lamot namens de VRT Nieuwsdienst het standpunt van de VRT bekendmaken.

Wat is er nu precies gebeurd? In het journaal van 13 uur van 29 september werden in een reportage foto’s van de zaak-Janssen getoond. Daarop besliste de voorzitter van het hof van assisen om de televisie- en online-journalisten van VRT Nieuws de toegang tot de rechtszaal op het proces-Janssen twee dagen te ontzeggen.

De VRT Nieuwsdienst zegt zich te hebben gehouden aan alle opgelegde maatregelen van rechter Jordens en betwist dan ook de stellingnames van de rechter. Ze stellen dat ze de gebruikte foto’s op een rechtmatige manier hebben verkregen en dus niet door opnames te doen in de rechtszaal.

De hoofredactie van de VRT heeft toen beslist om voorlopig geen foto’s meer te gebruiken in de verslaggeving over het proces-Janssen. De VRT Nieuwsdienst is wel vragende partij om los van dit proces samen met de magistratuur en de advocatuur en de rest van de pers te komen tot een betere werksituatie voor de pers bij het verslaan van processen. De VRT wijst er ook op dat verschillende deskundigen, zoals Leo Neels en Dirk Voorhoof, in opiniestukken het standpunt van de VRT Nieuwsdienst hebben ondersteund.

Ik kan niet bij de VRT informeren hoe ze aan de foto’s kwam omdat de VRT ook ten opzichte van mij gebonden is aan het bronnengeheim. Het is een complex dossier waarbij verschillende zaken in overweging genomen moeten worden. Enerzijds is er de persvrijheid,

anderzijds mogen ook de objectiviteit en de sereniteit van dergelijk proces niet in het gedrang komen. Het gaat over journalistieke berichtgeving maar ook over de bescherming van de slachtoffers in rechtszaken.

Dit is een debat dat veel verder gaat dan enkel de VRT en dat ook persvrijheid en de werking van het gerechtelijk apparaat raakt, alsook de verhouding tussen die twee in functie van een aantal waarden die wij in onze democratie belangrijk vinden.

Er zitten nog een aantal belangrijke processen aan te komen. Ik heb vernomen dat naar aanleiding van dit incident, de raad van bestuur van de Vlaamse Vereniging van Journalisten vorige week woensdag nog beslist heeft om na te gaan welke concrete verzets- of beroepsmogelijkheden er zijn tegen formele beslissingen die in het kader van het proces-Janssen zijn genomen, met als bedoeling nadelige precedents tegen te gaan.

De VVJ heeft ook gepleit voor een structureel forumoverleg tussen Justitie – de magistratuur en de advocatuur – en pers. Dat zou het best gebeuren onder de auspiciën van de minister van Justitie, die ook verantwoordelijk is voor de wetgeving op het bronnengeheim. Het is de bedoeling afspraken te maken zodat iedereen zijn werk kan doen met respect voor de waarden die gelden in onze democratie. De VRT Nieuwsdienst is zelf ook vragende partij om, los van dit proces, te komen tot een betere werksituatie voor de pers bij het verslaan van processen. Ik ondersteun die vraag. Het is heel wenselijk om met alle partners rond de tafel te gaan zitten om daarover werkafspraken te maken.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, zo'n overleg lijkt me ook bijzonder zinvol. Het zou wat onverstandig zijn terecht te komen in een stellingenoorlog. We hebben hier te maken met twee overheidsorganisaties, enerzijds Justitie en anderzijds de openbare omroep. Beide hebben als opdracht onafhankelijk te opereren en hun taak te vervullen. Die belangen zijn een beetje in conflict. Het geeft natuurlijk ook geen goed beeld dan het net de openbare omroep is die in conflict komt met Justitie. In mijn functie als gemeenschapssenator zal ik de minister van Justitie daar eveneens over bevragen.

Het lijkt me noodzakelijk dat er overleg wordt gepleegd tussen Justitie en de media, vooral dan wanneer zich processen aankondigen die heel openbaar zijn en dus heel gevoelig liggen bij de bevolking. We hebben er natuurlijk niet elk jaar zo een. We kunnen dat geruime tijd op voorhand weten en er kunnen dan heel duidelijke en betere afspraken worden gemaakt tussen Justitie en de media, en meer bepaald de openbare omroep, want die zou het voorbeeld moeten geven.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Aangezien ik niet de mogelijkheid heb om Stefaan De Clerck hierover te ondervragen, ben ik afhankelijk van de andere collega's om iets te weten te komen.

Ik dank de minister voor haar antwoord, maar ik blijf natuurlijk op mijn honger zitten wat het elektronisch archief betreft, maar proberen zal ik altijd blijven doen, ook in dezen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de première van een VRT-fictiereeks op een betaalzender
- 101 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, collega's, ik had een beetje een déjà vu toen ik in de krant las dat een nieuwe fictieserie die voor de VRT is gemaakt en die in het najaar op Eén te bekijken zal zijn, in première zal worden getoond op een betaalzender. Het is niet volledig gelijklopend, maar dit deed me toch terugdenken aan het incident waarover in de vorige legislatuur heel veel mensen misbaar hebben gemaakt, namelijk het incident met Flikken. Men plande om dat eerst in première te tonen tegen betaling. Deze commissie was het er alleszins over eens dat zulke dingen eerst op het open net moeten gebeuren. Dat heeft geleid tot een nogal pittige discussie met de toenmalige minister van Media en zeker ook met de mensen van de VRT.

Nu hebben we voor een deel opnieuw zo'n geval. De fictiereeks Quiz me Quick van Bart De Pauw komt in het najaar van 2012 op Eén, maar zal eerst te zien zijn op Prime van Telenet. De verklaring die men eraan geeft, is dat Telenet een coproducent is. Ik vind dat niet het sterkste argument, want voor mij blijft het gaan over een fictiereeks die gemaakt werd voor de openbare omroep en die ook te zien zal zijn op de openbare omroep. Het is een reeks die voor een groot stuk betaald werd door de belastingbetaler. Meer zelfs, ook het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) zou de reeks mee mogelijk gemaakt hebben en ook dat fonds werkt met belastingmiddelen.

Terugdenkend aan de discussie uit de vorige legislatuur, heb ik een paar vragen. Wat is de verhouding tussen de betrokken partners inzake de financiering van de reeks? Indien mogelijk mag u dit procentueel uitdrukken, want ik wil de bedrijfsgeheimen van de openbare omroep niet schenden.

Wat is de reden om af te wijken van de weliswaar ongeschreven, maar toch duidelijke regel dat programma's die voor de openbare omroep gemaakt zijn, eerst op het open net moeten worden vertoond? Is de VRT 'vergeten' dat er zo'n richtlijn is en dat de huidige manier van werken toch enigszins gevoelig ligt?

Wat is uw standpunt over het feit dat programma's die gefinancierd worden met publieke middelen en dus expliciet voor de VRT worden gemaakt, in première te zien zal zijn op een betaalzender? Hebt u hierover contact gehad met de VRT? Zo ja, wat was daarvan het resultaat?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Wienen, l'histoire ne se répète pas. U vergelijkt appels met peren. Er zijn inderdaad incidenten geweest rond Flikken. Ze hebben zelfs tot het ontslag van Tony Mary geleid. Er geldt inderdaad een ongeschreven regel dat al wat door de VRT gemaakt wordt met belastinggeld, eerst op het open net getoond moet worden.

Dit is natuurlijk een compleet ander geval. We hebben een gelijkaardig debat gevoerd over De smaak van De Keyser, maar toen was minister Bourgeois nog bevoegd. Ook dat was een coproductie en de reeks werd ook eerst elders getoond, op vraag van een aantal coproducenten, want zij hadden meer dan de helft zelf gefinancierd. Dit is iets gelijkaardigs. Als we in een regeerakkoord vragen aan distributeurs en anderen om ook iets te doen om de Vlaamse audiovisuele sector te ondersteunen, dan mogen we ook verwachten dat ze willen dat daar iets tegenover staat. Zo niet, zal er ook geen steun komen.

De vergelijking met Flikken is naast de kwestie. Als we willen dat nieuwe Vlaamse reeksen worden gesteund en als daar derden bij worden betrokken, moet ook rekening worden gehouden met een aantal vragen van die derden. In dit geval ging het om Telenet. Het lijkt me dan ook logisch dat de reeks eerst gedeeltelijk op Prime komt en nadien op het open net. Ik zie hier geen graten in.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, als ik het goed heb, heeft de raad van bestuur in 2006 beslist om in geval van coproducties de dingen niet eerst op het open net te tonen, maar

om dat via een betaalzender te doen. Ik meen dat dit ook bij Kongo het geval was en bij Windkracht 10. De discussies daarover kennen we inderdaad, ze komen om de zoveel jaar weer aan de oppervlakte. Ook als de openbare omroep investeert in of meebetaalt aan een film, komt die eerst in de bioscoop. Blijkbaar heeft de raad van bestuur er beweegredenen toe gehad om de partners die meebetalen een rol te geven of om aan hen tegemoet te komen.

Minister, kunt u nog wat meer duiding geven over de reden achter het standpunt dat de raad van bestuur in 2006 heeft ingenomen? Het zou mij ook wel interesseren om over dit geval te vernemen om welke percentages het gaat voor de deelname van de VRT en de deelname van Telenet.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: De collega's halen deze kwestie terecht aan. De sleutel voor de vraag ligt bij twee punten. Het eerste punt is de procentuele verhouding. In de toekomst kan er misschien een discussie beginnen met de openbare omroep over de vraag vanaf welk percentage een coproducent of een copartner naar een betaalmodel bij Telenet of Prime kan gaan.

Ik vraag me ook af hoe het zit met de inkomstenverdeling, ook puur procentueel. Ik kan me moeilijk voorstellen hoe een afspraak wordt gemaakt, technisch, inzake de recuperatie bij een betaalzender die in een abonnementspakket zit. Ik vermoed toch dat de 'return on investment' in dezen voor de coproducenten ook procentueel kan worden bekeken, dan weten we het ook voor het onderdeel VRT.

De twee percentages, het percentage coproductie en het percentage inkomsten of de return, zouden een verklaring kunnen zijn waarbij heel wat discussie kan worden vermeden.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, dames en heren, ik heb contact opgenomen met de VRT en met Telenet.

De VRT geeft de volgende achtergrondinformatie: "De VRT is sinds lange tijd actief als coproducent van Vlaamse audiovisuele fictieproducties. Voor de VRT biedt dat de mogelijkheid om haar audiovisueel fictieaanbod op een efficiënte manier en tegen relatief beperkte investeringskosten uit te breiden. Tegelijk stimuleert de VRT hiermee ook de creativiteit en het ondernemerschap van Vlaamse audiovisuele producenten en maakt zij de realisatie van prestigieuze fictieprojecten mee mogelijk. Bij dergelijke coproducties vraagt de VRT, in ruil voor haar participatie, uitgebreide omroeprechten en een evenredig aandeel in de opbrengsten van de exploitatie van de producties. De andere rechten komen toe aan de andere coproducent(en) die deze kan exploiteren ter financiering van de rest van het budget. Zo kunnen ook de previewrechten toegekend worden aan de coproducent. Ook in het verleden is al gebruikgemaakt van deze werkwijze. Voorbeelden hiervan zijn Katarakt en De smaak van De Keyser en de lineaire previewexploitatie via betalende tv van Kongo en Windkracht 10."

Telenet heeft daaraan toegevoegd: "Het is niet ongewoon dat voor films en televisieproducties externe financiering gezocht wordt. In veel gevallen is een externe financiering noodzakelijk om überhaupt de productie te kunnen bekostigen. Een dergelijke methode is dan ook noodzakelijk om Vlaamse fictie te kunnen blijven aanbieden. Het 'tax shelter'-mechanisme heeft net tot doel dit soort investeringen te ondersteunen. Indien een omroep een productie cofinanciert, is het niet ongebruikelijk dat daar uitzendrechten aan verbonden zijn, waaronder betaaltelevisierechten. De film Rundskop werd bijvoorbeeld eveneens gefinancierd met onder meer het VAF en maakt een ganse levensloop door via de bioscoop, dvd, video op aanvraag, later betaaltelevisie en dan wellicht ook nog op het open net. Dit is de normale gang van zaken voor filmproducties. Ook voor series wordt dat steeds minder een uitzondering en het is de norm voor aangekochte series. Die levensloop verloopt gelijkaardig: eventueel via video op aanvraag, vervolgens betaaltelevisie en daarna op het

open net. Dat een Vlaamse serie als Quiz me Quick eerst op betaaltelevisie wordt aangeboden, is overigens geen primeur. Windkracht 10 werd eveneens door het toenmalige CANAL+ gecofinancierd en eerst uitgezonden op betaaltelevisie voor de reeks op de VRT te zien was. Hetzelfde geldt voor de successeries van de commerciële zenders: Vermist en Matroesjka's. Naast dit soort coproducties, dient juist gestimuleerd te worden dat lokale bedrijven investeren in lokale fictie en zo prestigieuze series mee mogelijk maken."

Dat was ter setting de informatie en het kader die me door de VRT en door Telenet zijn aangereikt. Ik zoom nu in op de concrete vragen.

Wat is de verhouding qua financiering? Quiz me Quick is een programma van productiehuis Koeken Troef! in coproductie met A Private View. De bijdrage van de VRT in het totale productiebudget bedraagt 35 procent. De overige middelen werden door Koeken Troef! bij elkaar gezocht. Zo is er de steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF), Prime en Lumière. Voorts zijn er nog partners via tax shelter, institutionele partners en enkele bedrijven via product placement. Prime heeft als productiepartner de previewrechten verworven van de serie.

Wat is de reden dat er afgeweken wordt? De situatie is zeer verschillend ten opzichte van de situatie enkele jaren geleden. De geschetste vormen van avant-premières voor de uitzending op open net, zowel in de bioscoop als via previews, zijn expliciet toegestaan in het Kader Merchandising en Nevenactiviteiten, waarvan de jongste versie werd goedgekeurd door de raad van bestuur op 9 februari 2009.

Als het gaat over de previews via elektronische communicatienetwerken, geldt als algemene regel nog steeds dat de VRT deze rechten voor eigen producties niet mag exploiteren. In de Flikkenzaak bezat de VRT zelf alle audiovisuele exploitatierechten met betrekking tot die serie en had zij de previewrechten verkocht. Dat kan niet volgens het Kader Merchandising en Nevenactiviteiten.

Maar het kader maakt expliciet een uitzondering voor de previewexploitaties van coproducenten. Artikel 4.1.1. van het kader stelt: "De exploitatie via elektronische communicatienetwerken van de uitzend-/on demandrechten op windows die op een vroeger tijdstip vallen dan de publieke window (previewrechten), is enkel mogelijk voor audiovisuele producten waarvan de VRT coproducent/cofinancierder is en waarbij de exploitatie van deze window aan een andere coproducent/cofinancierder toekomt in ruil voor zijn investering in het productiebudget. Het kan enkel gaan om substantiële coproducenten/cofinancierders wier bijdrage van die aard is dat de productie zonder deze bijdrage niet had kunnen plaatsvinden."

Deze previewwindows komen in die gevallen niet toe aan de VRT, omdat zij maar een deel van het productiebudget financiert. Het is volgens de VRT logisch is dat zij niet alle exploitatiewindows verwerft. Het is evenzeer begrijpelijk dat de coproducent, die deze windows verwerft in ruil voor de rest van de financiering van het budget, deze kan laten exploiteren. Wil de VRT de exploitatie van deze window tegenhouden, moet zij de rechten op deze window zelf verwerven. Dat zou vanzelfsprekend een extra investering van de VRT vragen, die de productie voor de VRT vermoedelijk onbetaalbaar gemaakt zou hebben.

De coproductie van Quiz me Quick werd ter bespreking voorgelegd aan de raad van bestuur. De raad vond het voorstel conform de bepalingen in het Kader Merchandising en Nevenactiviteiten.

Uiteraard is het uitzenden van programma's op de VRT een gevoelige materie, maar de situatie hier is duidelijk verschillend. Bovendien mag men niet blind zijn voor de realiteit: zonder tussenkomst van de coproducent zou de reeks niet gemaakt zijn. De VRT vindt het produceren en uitzenden van deze reeks belangrijker dan het feit dat ze eerst op Prime te zien zal zijn. Zonder de substantiële bijdrage van Prime van Telenet zou de reeks niet worden geproduceerd. Dat is niet in het belang van de Vlaamse kijker, volgens de VRT.

Wat is mijn standpunt? Ik denk dat alles in zijn specifieke context bekeken moet worden. Wat mij betreft, kan het niet dat zaken die puur met overheidsgeld worden gefinancierd, tot extra betaling voor de kijker leiden. Zaken die wel via meerdere kanalen gefinancierd worden, kunnen gevolgen hebben voor bepaalde vormen van distributie.

Ik heb met de VRT over dergelijke specifieke dossiers meestal geen contact. Het is niet gebruikelijk dat ik mij bemoei met elke operationele beslissing van de VRT. Dat is een bevoegdheid die decretaal aan de CEO toekomt. Ik heb daarover met hen geen contact opgenomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over netneutraliteit - 222 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, in de federale Kamer circuleert een wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, om de neutraliteit van de internetnetwerken te waarborgen.

Daarbij werd het advies van de Raad van State gevraagd. De Raad van State geeft in zijn advies de noodzaak tot samenwerking aan met de gemeenschappen: “Kortom, voor zover de voorgestelde bepalingen in het algemeen betrekking hebben op infrastructuur voor elektronische communicatie die gebruikt kunnen worden zowel voor het uitzenden van radio- en televisieprogramma’s, waarvoor de Gemeenschappen bevoegd zijn, als voor de overige diensten van elektronische communicatie, die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren, kunnen ze niet eenzijdig door de federale wetgever worden aangenomen en is daarvoor een voorafgaande samenwerking nodig tussen de onderscheiden bevoegdheidsniveaus die ter zake bevoegd zijn.”

Minister, de discussie over netneutraliteit komt dus blijkbaar onze richting uit. Eigenlijk is dat logisch. De gemeenschappen zijn bevoegd voor omroep en we mogen aannemen dat het overgrote deel van de internetdata die verstuurd worden, dienen voor audio- of videosignalen. Wellicht moeten we daar nog sterker onze bevoegdheid laten gelden, aangezien het inderdaad onze bevoegdheid is.

Deze discussie werd ook al aangehaald door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), die in de aanbevelingen bij zijn jaarverslag 2010 ook al een stuk over netneutraliteit opnam.

Minister, wat is de visie van de Vlaamse Regering over netneutraliteit? Wordt de discussie die nu op het federale niveau wordt gevoerd ook door Vlaanderen gevolgd? Hoe kan er concreet samengewerkt worden? Blijkbaar dringt de Raad van State aan op samenwerking. Deelt u mijn visie dat het overgrote deel van het internetverkeer eigenlijk omroep is en dat Vlaanderen zich op dat vlak meer kan en misschien moet laten gelden? Hoe reageert de Vlaamse Regering op de aanbeveling van de VRM om een deel van het Europese telecomkader ook in de Vlaamse regelgeving om te zetten?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega’s, ik wil eerst wat achtergrondinformatie geven. Er bestaat van het begrip ‘netneutraliteit’ geen vaste definitie. Zo stelt ook de Europese Commissie in een mededeling van 19 april 2011. De essentie van netneutraliteit en de kwesties die aan het debat ten grondslag liggen, hebben volgens de Commissie eerst en vooral betrekking op de volgende vragen: hoe het open karakter van het internet het best gevrijwaard kan worden; hoe

het internet in staat kan blijven diensten van hoge kwaliteit aan iedereen te leveren; hoe het internet open kan blijven staan voor innovatie, terwijl ook het genot van en het respect voor grondrechten zoals de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van ondernemerschap worden gestimuleerd.

Een groot deel van de discussie over netneutraliteit gaat over het beheer van het internetverkeer en over de vraag wat een redelijk verkeersbeheer inhoudt. Daarnaast is ook het element van transparantie belangrijk, wat inhoudt dat consumenten adequate informatie krijgen over mogelijke beperkingen of het beheer van dat internetverkeer door operatoren. Iets eenvoudiger gesteld gaat het dus om de vraag of bepaalde soorten internetverkeer met voorrang dan wel met vertraging mogen worden behandeld, hoe providers hiermee kunnen en mogen omgaan en hoe overheden hierin kunnen en mogen optreden.

Het jaarverslag 2010 van de Vlaamse Regulator voor de Media bevatte volgende bepaling over netneutraliteit: “Tot op heden zijn er geen problemen vastgesteld wat de openheid van internet betreft of de netneutraliteit, toch blijft de Regulator aandachtig voor mogelijke discriminatieproblemen bij het beheer van het internetverkeer en de gevolgen ervan voor omroepactiviteiten. Voor de levering van bepaalde diensten, vooral degene die video-inhoud bevatten, zijn netwerken met een grote capaciteit vereist. Deze diensten kunnen dan ook een overbelasting van het netwerk veroorzaken en geven aanleiding tot het beheer van het dataverkeer door de aanbieders van netwerken. Hoewel het beheer van het dataverkeer vaak nuttig is, zoals bij Internet Protocol TeleVision (IPTV), kan het concurrentieverstorende effecten hebben en mogelijks de vrijheid van meningsuiting en innovatie aantasten. Dergelijke gevaren nemen toe bij verticale integratie.

Een van de hoofdbezorgdheden is dat aanbieders van netwerken die ook actief zijn op inhoud-gerelateerde markten, bijvoorbeeld omroepdiensten, gelijkaardige diensten van concurrenten zouden blokkeren of tegen verminderde kwaliteit aanbieden via hun netwerk. Het in 2009 goedgekeurde herziene Europese telecomkader voorziet in bevoegdheden voor de regulerende instanties om een neutraal en open internet te behouden. De Regulator denkt hierbij vooral aan de mogelijkheid voor nationale regelgevende instanties om, indien nodig, minimumeisen voor de kwaliteit van de dienstverlening op te leggen ten einde te waarborgen dat van het netwerk afhankelijke diensten en toepassingen tegen een minimale kwaliteitsnorm worden geleverd, wat door de Europese Commissie kan worden onderzocht. De Regulator beveelt aan om deze bepalingen ter vrijwaring van de mededinging en de bescherming van de consument tijdig in de Vlaamse regelgeving om te zetten.”

De Europese Commissie heeft van 30 juni tot 30 september 2010 een openbare raadpleging gehouden over het open karakter van internet en netneutraliteit in Europa. In een mededeling van 19 april 2011 concludeert de Commissie onder meer het volgende: “De Commissie is van mening dat de regels intake transparantie, verandering van aanbieder en kwaliteit van de dienstverlening, die deel uitmaken van het herziene Europese kader voor elektronische communicatie, moeten helpen om tot resultaten te komen die op concurrentie berusten. Aangezien de lidstaten nog bezig zijn met het omzetten van het herziene regelgevingskader voor elektronische communicatie in nationale wetgeving, moet voldoende tijd worden gelaten voor de tenuitvoerlegging van deze bepalingen en om na te gaan hoe deze in de praktijk zullen werken. Zoals hierboven vermeld, waren de in de openbare raadpleging verzamelde gegevens onvolledig of onvoldoende gedetailleerd met betrekking tot tal van aspecten die belangrijk zijn voor een goed begrip van de huidige stand van zaken in de Europese Unie. De Commissie zal tegen het einde van het jaar het feitenmateriaal publiceren dat uit het onderzoek van het Body of European Regulators for Electronic Communication (BEREC) naar voren komt, ook met betrekking tot gevallen van blokkeren of afknippen van bepaalde vormen van verkeer. Aan de hand van de feiten en op basis van de tenuitvoerlegging van de bepalingen van het regelgevingskader voor telecommunicatie zal de Commissie in de eerste plaats een besluit nemen over aanvullende richtsnoeren inzake netneutraliteit. (...)”

Netneutraliteit betreft een aantal rechten en beginselen die in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie zijn vervat, in het bijzonder de eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven, de bescherming van persoonsgegevens en de vrijheid van meningsuiting en van informatie. Elk voorstel tot wetgeving op dit gebied zal om die reden grondig worden onderzocht met betrekking tot de gevolgen voor de grondrechten en de eerbiediging van het Handvest van de grondrechten van de EU. Verdere regelgeving moet ontmoediging van investeringen of innovatieve bedrijfsmodellen vermijden, tot een efficiënter gebruik van de netwerken leiden en nieuwe kansen creëren voor het bedrijfsleven in de verschillende stadia van de waardeketen. Voor de consumenten moet het voordeel gewaarborgd blijven om voor hun toegang tot het internet te kunnen kiezen uit producten die toegesneden zijn op hun behoeften. Daarnaast zal de Commissie haar dialoog met de lidstaten en belanghebbenden voortzetten om te zorgen voor een snelle ontwikkeling van breedband, hetgeen de druk op het gegevensverkeer kan verlichten.”

Deze context geeft aan dat het debat over netneutraliteit in Europa nog niet is afgerond. Netneutraliteit is een complexe thematiek waarbij de impact op de diverse stakeholders, meer in het bijzonder de consument en de operatoren, vanuit verschillende invalshoeken moet worden bekeken. In de feiten hebben we in België nog geen overtredingen kunnen vaststellen.

Ik ga nu dieper in op uw concrete vragen, mijnheer Vandaele. De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor radio-omroep en televisie, inclusief de infrastructuur die gebruikt wordt voor de doorgifte van de omroepsignalen. Daartoe behoort ook het internet, voor zover dat voor de overdracht van signalen van radio-omroep en televisie wordt gebruikt. Dit is ook zo terug te vinden in de definities die worden gebruikt in het Mediadecreet, in artikel 2. Verder stelt artikel 199 van het Mediadecreet: “De Vlaamse Regering kan de verordeningen van algemeen bestuur en de politieverordeningen betreffende de aanleg en de exploitatie van de kabelomroepnetwerken vaststellen en de minimale technische voorschriften bepalen waaraan de kabelomroepnetwerken moeten voldoen. In bijzondere gevallen kan de Vlaamse Regering speciale voorwaarden opleggen om de kwaliteit van een net waarvan de werking gebrekkig is, te verbeteren.”

Mogelijk beschikt de Vlaamse Regering op basis van bovenvermeld artikel over hefbomen om bepaalde kwaliteitsaspecten van kabelomroepnetwerken te regelen. In een ruime interpretatie zou het internet daar dus ook onder kunnen vallen. De vraag is dan in welke mate en op welke schaal regulering moet gebeuren. Enerzijds zijn de openheid van het internet en de garanties die daarvoor moeten worden geboden zeer belangrijk, anderzijds mag overregulering natuurlijk geen anticompetitief effect hebben, dat innovatie en differentiatie in de diensten zou belemmeren.

De discussie die nu op federaal niveau gevoerd wordt, en dit zowel in de Kamer als in de Federale Regering, wordt inderdaad door Vlaanderen gevolgd. Op 17 mei 2011 werd door mevrouw Valérie Déom en anderen een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie ten einde de neutraliteit van de internetnetwerken te waarborgen. Op 1 juni 2011 werd door de heer Jef Van den Bergh en anderen een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 wat betreft de netneutraliteit. Op 7 juli 2011 diende de heer Van den Bergh amendementen in op het voorstel van mevrouw Déom. Op 12 juli werden nog subamendementen ingediend op datzelfde voorstel van mevrouw Déom.

Precies over die amendementen en subamendementen werd aan de Raad van State advies gevraagd. De raad bracht daar op 30 augustus 2011 advies over uit. In het luik ‘algemene opmerkingen’ merkt de Raad van State op dat over het wetsvoorstel en de amendementen geen consultatie had plaatsgevonden overeenkomstig het samenwerkingsakkoord. Daarnaast hekelt de Raad van State het feit dat dit slechts één element omzet van de richtlijnen elektronische communicatie en dus niet een algemene omzetting inhoudt van de richtlijnen.

In het luik 'bijzondere opmerkingen' gaat de Raad van State dieper in op de inhoud van de tekst en de amendementen. De Raad merkt onder meer op dat het voorstel onvoldoende onderbouwd is, dat het geen rekening houdt met de beginselen van de doelstellingen van de richtlijn, niet voldoende is onderbouwd met technologische en marktstudies en ook geen inschatting inhoudt van de mogelijke gevolgen. Het laat dan ook niet toe in te schatten of de voorgestelde maatregelen wel redelijk of evenredig zijn. Bovendien zijn sommige elementen onduidelijk en moeilijk te begrijpen, wat de Raad van State doet concluderen dat de tekst toch nog grondig dient te worden aangepast.

Op het niveau van de Federale Regering liggen momenteel twee ontwerpen van wet klaar die een omzetting vormen van de richtlijnen elektronische communicatie. Het eerste is een voorontwerp van wet houdende wijzigingen aan de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector. Het tweede is een voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake elektronische communicatie. In hoofdstuk vier van dat laatste ontwerp worden wijzigingen aangebracht aan de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, en precies in enkele artikelen van die wet worden de beginselen van netneutraliteit ingevoegd.

Over deze ontwerpen en specifiek ook over die artikelen met betrekking tot netneutraliteit heb ik opmerkingen geformuleerd in het kader van de consultatie van deze tekst op grond van het samenwerkingsakkoord. Op 11 juli 2011 legde de Federale Regering, conform de procedure van artikel 9 van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006, beide bovenvermelde voorontwerpen tot omzetting van de richtlijnen voor ter consultatie, en dat via de elektronische procedure. Op 2 augustus 2011 bezorgde ik mijn opmerkingen en bedenkingen over het wetsontwerp aan het Interministerieel Comité. De federale overheid paste dientengevolge de teksten aan en die werden besproken op een werkvergadering van 7 oktober 2011. De teksten werden daarop opnieuw aangepast met het oog op het Overlegcomité. De Federale Regering zal de teksten vermoedelijk nog een keer aanpassen aan de opmerkingen van het advies van de Raad van State om die daarna opnieuw te bespreken, te overleggen en ze te laten goedkeuren via het Overlegcomité.

In het voorontwerp van wet voorziet de Federale Regering in een aantal verplichtingen voor de operatoren met betrekking tot netneutraliteit. In essentie gaat het over twee zaken. Ten eerste: een plicht tot transparantie. De klanten van operatoren moeten worden ingelicht over een eventuele verschillende behandeling van verkeer op hun netwerk. Ten tweede: de bevoegdheid van het BIPT om, teneinde een achteruitgang van de dienstverlening en een belemmering of vertraging van het verkeer over de netwerken te voorkomen, minimumvoorschriften inzake de kwaliteit van de diensten te kunnen opleggen aan de aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken.

De kern van mijn bedenkingen met betrekking tot netneutraliteit, die ik overmaakte aan het Interministerieel Comité, heeft niet te maken met de inhoud van deze bepalingen – zij zijn immers een omzetting van de Europese richtlijnen – maar wel degelijk met de bevoegdheidskwestie. Mijn opmerkingen komen erop neer dat het opleggen van maatregelen conform het samenwerkingsakkoord in samenwerking tussen de federale regulator en de regulatoren van de gemeenschappen moet gebeuren, omdat deze maatregelen een invloed kunnen hebben op de kwaliteit van omroepdiensten die over die netwerken worden geleverd.

Het internetverkeer dat omroep is, valt inderdaad onder Vlaamse bevoegdheid. Het is vandaag echter niet duidelijk welk percentage van het internetverkeer in Vlaanderen in grootte of bytes als omroepactiviteit kan worden beschouwd, zo meldt de VRM mij.

Enerzijds neemt video – en dus mogelijk omroep – een groot deel van de beschikbare capaciteit in, anderzijds wijst een eerste analyse van het internetgebruik niet op een zeer groot aandeel van omroep. Met andere woorden: als video bekeken wordt via het internet, slorpt dat wel een groot deel van de beschikbare bandbreedte op, maar video bekijken is in het

algemeen minder belangrijk bij internetgebruik, aangezien het internet nog hoofdzakelijk gebruikt wordt om te surfen en informatie op te zoeken, om sociale netwerken te raadplegen en dergelijke meer. Maar als het internet wel voor video wordt gebruikt, is het des te belangrijker dat voldoende bandbreedte beschikbaar is. Het is daarenboven voor de nabije toekomst best denkbaar dat de video- en omroepactiviteit op internet zullen toenemen.

Sowieso moeten we het vernieuwde Europese kader inzake elektronische communicatie verplicht omzetten via een aanpassing van het Mediadecreet. Die aanpassingen werden op 1 juli 2011 principieel aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Ondertussen gaf de Sectorraad Media van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media zijn advies over de tekst en werd de tekst voor advies overgemaakt aan de Raad van State. Ook de wijzigingen aan het Mediadecreet worden voorgelegd aan het Interministerieel Comité.

Gelet op de recente ontwikkelingen naar aanleiding van het advies van de Raad van State op de federale amendementen, wil ik onderzoeken of en in welke mate we het ontwerp ook in Vlaanderen nog kunnen en moeten aanpassen, teneinde ook de maatregelen van de Europese richtlijnen aangaande netneutraliteit om te zetten via een bijkomende aanpassing van het ontwerp. Ik heb aan mijn administratie gevraagd om in samenspraak met de regulator te bekijken wat hier wenselijk, noodzakelijk en mogelijk is.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat u tijdens het overleg, dat in het kader van de samenwerking nu eenmaal moet plaatsvinden, duidelijk wijst op de bevoegdheid die Vlaanderen hier heeft. Ik wil erop aandringen, zeker nu met de standpunten van de VRM en van de Raad van State onder de arm, dat u die Vlaamse bevoegdheid in de toekomst nog sterker laat spelen.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik dank u voor het gedetailleerde en zeer goede antwoord. Ik vond het een duidelijk antwoord met een duidelijk kader. U zegt dat alle omroepactiviteiten die op het internet gebeuren, een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap zijn. Dat is mijns inziens de correcte invulling.

Er moet mij echter nog iets van het hart. Een paar weken geleden hebben we hier een heftige discussie gehad over de rol van de regulator, ook in het dossier van het opengooien van de kabel. Ik ben wellicht een van de weinigen die het dikke document volledig hebben gelezen.

Het gaat mij trouwens niet alleen om de Vlaamse Regulator voor de Media, ik heb hetzelfde gezegd over de energieregulator. Het is niet aan de regulatoren om de bevoegdheden vast te leggen: het is de politiek die bevoegdheden vastlegt. Ze hebben dat bij de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) ook al een paar keer geprobeerd. Ik stel vast dat men in het stuk over het advies en de bespreking van de VRM hetzelfde doet. Met dit antwoord zet u de puntjes op de i en creëert u duidelijkheid.

Het is belangrijk dat de VRM de bevoegdheden invult die hem toebehoren en waar de politiek afspraken over heeft gemaakt. En voor de rest moet hij daarvan afblijven. Gezien de beperkte mankracht, denk ik dat de VRM wel andere prioriteiten heeft. Met dit antwoord, minister, hebt u in elk geval de puntjes op de i gezet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het derde net van de VRT - 277 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de opstart van een derde net door de VRT - 287 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, in een goedgekeurde en u welbekende resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering dat “zou worden onderzocht of een derde kanaal, uitsluitend voor kinderen en jongeren, wenselijk, haalbaar en betaalbaar is. Indien een derde kanaal er komt, wordt er bij voorkeur op Canvas extra aandacht besteed aan actuedreven en culturele programmering.” Tot zover de wens van het parlement, of toch het grootste gedeelte ervan.

Bij de bespreking van de nieuwe beheersovereenkomst deze zomer werd duidelijk dat er geen onderzoek was gevoerd en geen specifieke antwoorden konden worden gegeven op deze vragen van het parlement. Wel weten we dat Ketnet in de loop van volgend jaar zal worden uitgezonden op een apart kanaal. Ook weten we dat de VRT stapsgewijs aan haar jongerenaanbod moet werken. Dit betekent dat tussen 1 september 2012 en 1 september 2013 minstens in één Vlaams jongerenprogramma per week wordt voorzien. Vanaf 1 september 2013 verzorgt de VRT twee tot vier dagen per week haar jongerenprogramma's op het derde kanaal na 20 uur.

Minister, het was eveneens wat gissen naar wat dat derde kanaal nu precies zal kosten. Volgens u en sommige commissieleden zou dat ongeveer 3 tot 4 miljoen euro bedragen. Ik durf daar, nogmaals, vragen bij te stellen, niet het minst omwille van de verschillende bestanddelen die de dotatieverhoging moeten helpen verklaren. Ik kijk met heel veel aandacht uit naar de volgende financiële verslagen.

Wat de wenselijkheid van het derde net betreft, heb ik trouwens met veel interesse volgende passage uit het rapport van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) over het jaarverslag 2010 van de VRT gelezen: “Jongeren worden door de VRT in de eerste plaats aangesproken door Studio Brussel, kinderen door Ketnet. Maar ook de andere netten bereiken deze doelgroepen zeer goed. Zo heeft MNM een heel jong luisterprofiel en bereikt Eén grote groepen kinderen en jongeren.”

Wat er ook van zij, de VRT start nog voor de zomer met haar derde kanaal. Dat mochten we onlangs vernemen. De reden hiervoor ligt in de drukke sportzomer van 2012 waar het Europees kampioenschap voetbal, de Olympische Spelen en de Tour nogal wat zendtijd vragen. Omdat Ketnet anders moet wijken voor sport, werd beslist om het derde net reeds voor de zomer op te richten. Op die manier wordt het de VRT ook verboden Ketnet nog te onderbreken. Dat betekent dat Sporza kan uitzenden op Canvas voor 20 uur, om na 20 uur over te schakelen op het derde kanaal. Het specifieke jongerenaanbod wordt immers pas verwacht in het najaar 2013. Ik vind het wel jammer dat de VRT actualiteitsprogramma's onderbreekt voor Britse kookseries, wat onlangs is gebeurd, waarvan je er dertien in een dozijn hebt, maar dit terzijde. Minister, ik heb u daarover een schriftelijke vraag moeten stellen omdat een vraag om uitleg in de commissie niet mocht.

In ieder geval betekent deze beslissing dat er rond de tafel moet worden gezeten met Telenet om hierover een akkoord te sluiten. De analoge kabel zit immers vol en Telenet is door het must-carrystatuut verplicht om plaats vrij te maken voor het derde net. Misschien zullen sommigen zeggen dat het maar over 20 of 30 procent meer gaat, maar zoals iedereen weet, is

die laatste 20 procent het moeilijkst te overtuigen om over te stappen naar digitaal. Trouwens, mocht de digitalisering compleet zijn, dan was een derde net helemaal niet nodig en kon de VRT haar pluskanalen verder uitbouwen. Quod non.

Volgens de krant wil Telenet alvast u, minister, bij de beslissing betrekken wie er onherroepelijk van de analoge kabel verdwijnt. Dat betekent altijd moeilijkheden. Er zal in ieder geval wel een of andere doelgroep zijn die zijn of haar favoriete zender verloren ziet gaan. Ik heb hier reeds een paar vragen over gesteld tijdens de hoorzitting met de openbare omroep in maart. Daar werd toen in alle talen over gezwezen. Meer zelfs, ik herinner me dat de voorzitter van de raad van bestuur zei dat er helemaal geen enkel probleem was. U stelde wel duidelijk dat u zich daar geenszins in wilt mengen. U hebt met andere woorden een pad in de korf van de distributeurs gezet en gezegd dat ze er hun plan mee moesten trekken. Het is dan ook opmerkelijk dat de kabelmaatschappij die pad netjes terugbrengt. Ze wil immers niet de schuld krijgen voor het schrappen van een zender. Ik vraag me af hoe u dit zult oplossen. Zult u er zich niets van aantrekken of zult u zich moeien in het bepalen van het televisieaanbod in Vlaanderen?

Minister, wanneer wordt het derde VRT-kanaal effectief operationeel? Hebt u reeds een uitnodiging ontvangen om met de VRT en Telenet rond de tafel te zitten om gezamenlijk het analoge aanbod te bepalen? Welk standpunt zult u tijdens deze besprekingen innemen? Kunt u dit toelichten?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Ik zal niet herhalen wat de heer Tommelein naar voren heeft gebracht. Er wordt verwezen naar het voorstel van resolutie: dat werd hier goedgekeurd als een advies ten aanzien van de beheersovereenkomst. Men weet dat dat geven en nemen is. De ene was wat meer tegen een derde kanaal dan de andere. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

De moraal van het verhaal is dat de beheersovereenkomst het kader is. Of je het derde kanaal nu graag hebt of niet, de afspraak moet worden nageleefd.

Als men zegt dat men een drukke sportzomer heeft – dat is een gegronde reden, het is destijds de start geweest van Sporza – en men wil een aantal principes uitvoeren, dan moet men op een of andere manier ontdubbelen. Dat is destijds ook gebeurd met Sporza.

Minister, we hebben hoorzittingen gehad, onder andere over het derde kanaal. Er is hier gegoocheld met cijfers. Die hebben aanleiding gegeven tot heel veel verwarring van de kant van de VRT. Als u zegt dat het voor de zomer van 2012 effectief zal starten, en die sportevenementen zijn er inderdaad voor de zomer van 2012, dan komt stilaan het moment van de waarheid, wat betreft de begroting en het ondernemingsplan.

Minister, in welke middelen wordt voorzien in de begroting en het ondernemingsplan van de publieke zender voor de opstart van het derde kanaal? Het is belangrijk om daar nu enige duidelijkheid over te geven. Ik hoop dat men min of meer al weet wat de vooropgestelde zendduur is voor dit derde net. Hoe zal de vrijgekomen zendtijd op Ketnet/Canvas worden ingevuld? Of wordt die niet ingevuld? Dat is niet onbelangrijk ten aanzien van het budget. Het is belangrijk dat men daar nu al een duidelijk antwoord op heeft. Wanneer wordt het derde kanaal effectief operationeel? Kan men daar al een datum op plakken? Wat is de procedure en de timing? Vorige keer hebben we er een grote commotie over gehad en na een veldslag of vier wisten we wat de kostprijs was. Als de VRT dit niet wilt zeggen, zullen we het toch te weten komen. In welke kosten wordt voorzien en wat wordt begroot voor de opstart en promotie van dit derde kanaal? Voor Sporza ging het om een bedrag van ongeveer 1,5 miljoen euro. Het gaat niet over kleine bedragen. Het is misschien goed dat men al duidelijk indicaties geeft over welke bedragen het gaat. Dat waren enkele vragen complementair aan die van de heer Tommelein over het derde kanaal van de VRT.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, ik heb goede collega's. Het zijn slimme of wijze vragen, al naargelang de positie van de collega's. Ze zijn eerlijk gezegd wel terecht. Ik ben ook nieuwsgierig om te weten wanneer het derde kanaal effectief van start zal gaan. Er is een beheersovereenkomst die we ook hebben gesteund. In ons voorstel van resolutie, dat helaas niet is goedgekeurd, stond het iets minder voorwaardelijk geformuleerd dan in sommige andere teksten, maar wat telt, is inderdaad het kader van de beheersovereenkomst.

Minister, hoe ver staat het daarmee? De heer Decaluwe vraagt naar het budget. Als we het relateren aan de sterke toename van het aantal herhalingen op de televisie, begin ik mijn twijfels te hebben over hoe het zit met de budgettaire mogelijkheden. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Ik kijk ook in de tv-gids, verstaat u dat? Wordt er voldoende budgettaire ruimte gemaakt in de VRT om de specifieke programmering daarvoor in te vullen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, we hebben inderdaad onder andere in de pers, bijvoorbeeld in De Morgen van 14 oktober 2011, vernomen dat het derde net zo snel mogelijk moet starten, liefst in april zegt men, of desnoods in juni 2012, om meer ruimte te hebben voor sport. Het klopt dat Ketnet op dat ogenblik niet meer zal worden onderbroken. Dat is al goed voor de jeugd. Maar op het eigenlijke jeugdkanaal moeten we wachten tot het najaar van 2013.

Dat doet mij besluiten dat de VRT nu misschien wel aantoont waar het haar eigenlijk om te doen was, namelijk om de sport en niet zozeer om de jeugd. Dat is iets wat we allemaal wel hebben gevoeld en hebben zien aankomen. Dat werd nooit met zoveel woorden gezegd, maar nu eigenlijk wel.

Goed, het is al gezegd: we staan allemaal – of de verstandigen onder ons – achter de beheersovereenkomst. Minister, het zou echter goed zijn, mocht u vandaag iets meer zeggen over die timing voor dat derde net. We lezen immers allerlei dingen in de krant. Hebt u ook al een zicht op de kostprijs en de manier waarop dat zal worden gefinancierd?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik ben enigszins verrast door deze vragen, niet alleen omdat iedereen dezelfde vragen stelt, maar ook omdat sommige leden – we moeten daar niet flauw over doen – een vinger in de pap hebben gehad met betrekking tot zaken waarvan ze vonden dat die al dan niet in de beheersovereenkomst moest staan. Nu, men heeft gekozen voor dat derde net. U weet dat mijn fractie daar geen voorstander van was. Moet ik nu vaststellen dat men dit alles dan heeft toegestaan zonder te weten wat dat derde net precies zou zijn? Ik stel hier de naïviteit van de collega van de N-VA vast. Mijnheer Vandaele, u stelt vast dat dit nu zal worden gebruikt voor sportrechten. Dat is niet verrassend voor wie weet wat er in het verleden is gebeurd met Sporza. Toen was een derde kanaal niet toegestaan. Toen dit eenmaal was geïnstitutionaliseerd in een beheersovereenkomst, en de Olympische Spelen kwamen eraan, dan kon men er donder op zeggen dat dit ook daarvoor zou worden gebruikt.

Minister, ik ben ook zeer nieuwsgierig naar de antwoorden. Blijkbaar hebben de collega's geen zicht op wat er nu precies op Ketnet en Canvas moet komen in de vrijgekomen zendtijd en hebben ze er geen idee van wat dat precies zal kosten. Ik denk dat de meerderheid een beetje gul is geweest voor de VRT. Men heeft ze al die vrijheid gegeven om met dat derde kanaal te beginnen. Ik zal dus ook zeer aandachtig luisteren naar uw antwoord over de invulling van dat derde kanaal en vooral ook op de vraag wat het feest zal kosten.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik mag in dezen natuurlijk niet ontbreken met een vraagje. Ik moet gewoon maar herhalen wat er eerder is gevraagd tijdens die legendarische commissievergadering hier. Een aantal leden hebben die ook al aangehaald. Toen is aan de openbare omroep de vraag gesteld wat dit zou kosten, welk onderzoek er is geweest, welke studie er is geweest. Dat wil ik gewoon nog eens even overlopen en onder de aandacht brengen. Ik wil dat nog altijd weten. Nu kondigt de VRT aan dat te zullen doen. Vorige keer heb ik daar heel hard op doorgedruwd, maar ik heb nooit een antwoord gekregen. Welke studie? Welke strategie? Welke planning? Welke inhoud? Welke budgettering? Als daar nu nog altijd geen antwoord op komt, dan gaan we nog lachen.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, geachte leden, ik wil eerst nog even het kader schetsen. In de nieuwe beheersovereenkomst wordt op pagina 14 onder 6.1.2.1. de portfolio van de VRT-merken beschreven. Daarin wordt meegedeeld dat de drie tv-netten – Eén, Canvas en Ketnet – elk via een afzonderlijk kanaal zullen worden uitgezonden. Ketnet zal dus via een apart kanaal worden aangeboden, waar ook ruimte is voor een evolutief jongerenaanbod, zo stelt operationele doelstelling 1.2. De VRT zal ook onderzoeken of ze dat derde kanaal ook voor expats kan inzetten. In de loop van 2012 gaat het Ketnetkanaal van start, zo stelt operationele doelstelling 11.3 op de pagina's 21 en 22 van de beheersovereenkomst.

Zoals al eerder bekend was, start de VRT met een derde kanaal, zodat Ketnet en Canvas kunnen worden ontkoppeld en elk een volwaardig kanaal kunnen krijgen. Het derde kanaal biedt tot 20 uur een volwaardig aanbod voor kinderen tot 12 jaar aan. Dat is Ketnet. Na 20 uur biedt het een specifiek aanbod voor jongeren aan. Ook is er een opportuniteit om na 20 uur een specifiek aanbod voor expats te brengen en een mogelijkheid om na 20 uur occasioneel live-evenementen te brengen. Dat sluit dan weer aan bij operationele doelstelling 11.2 van de beheersovereenkomst, die het volgende stelt: "De reguliere programmatie op Canvas zal na 20 uur niet onderbroken worden voor de uitzending van sport- en cultuurevenementen."

Geachte leden, u mag van me aannemen dat ik op dat vlak minstens even ongeduldig ben als u. Om die doelstellingen te kunnen realiseren, moet de VRT echter natuurlijk een projectplan hebben. Ze is bezig met de opmaak van dat plan. De beoogde resultaten zijn in eerste instantie de ontkoppeling van Ketnet en Canvas in het voorjaar van 2012, het uitwerken van het aanbod op een volwaardig Canvaskanaal, het aanbod van het volwaardige Ketnetkanaal en het aanbod op het derde kanaal na 20 uur. Dat is wat er momenteel voorligt, of wat men probeert uit te werken. Al die onderwerpen is men nu in een projectplan aan het gieten. Dat projectplan moet klaar zijn tegen eind december 2011, zegt de VRT me. Bij het uitwerken van het projectplan komen heel wat aspecten aan bod die ook door diverse leden zijn aangehaald: merk- en aanbodstrategie, programmering, programma-aankoop, planning en netcoördinatie, technologie, regels met betrekking tot productie en distributie, juridische effecten, financiële effecten en marketing en communicatie.

Over de exacte startdatum van het derde kanaal bestaat vandaag nog geen zekerheid, omdat dit uiteraard deel uitmaakt van het ondernemingsplan 2012. Dat ondernemingsplan, waarover de raad van bestuur eind 2011 zal beslissen, houdt de vastlegging in van de budgetten voor 2012, en daarmee zal onrechtstreeks ook de datum worden vastgeklemd waarop het derde kanaal zal beginnen.

Dan was er de vraag over de vooropgestelde zendduur. Op dit ogenblik zijn de netmanagers van Canvas en Ketnet programmaschema's aan het uitwerken, binnen het voorziene budget. Die programmaschema's zullen eind dit jaar ter goedkeuring worden voorgelegd aan de raad van bestuur, en dat eveneens in het ondernemingsplan 2012.

Natuurlijk zal de distributie van het derde kanaal ook deel uitmaken van het projectplan dat de VRT voorbereidt. Ik wil niet vooruitlopen op de onderhandelingen tussen de VRT en

Telenet, maar het is natuurlijk belangrijk dat zo veel mogelijk Vlamingen worden bereikt, ook op het vlak van distributie en ook via de analoge kabel. Die onderhandelingen zullen dus wel op het gepaste moment worden gevoerd tussen de VRT, Telenet en Belgacom. U weet trouwens dat er sowieso gesprekken bezig zijn tussen de VRT en de distributeurs, om hun relatie in haar totaliteit voort te bespreken en te verlengen voor de volgende jaren. Dit zal daar zeker een onderdeel van uitmaken.

Geachte leden, de VRT is dus volop bezig met de voorbereiding daarvan. Op concrete informatie moeten we allemaal nog even wachten tot het jaareinde, dus ik net zo goed als u.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Ik had mijn collega's en medewerkers voorspeld dat ik nog heel veel plezier zou beleven aan dat derde net. Dit is echt een klucht. Nu komt mijn collega van de N-VA, die ik al heel lang ken en die trouwens een zeer eerlijk en integer politicus is, tot de vaststelling dat dit derde net in feite vooral en op dit moment uitsluitend moet dienen voor de sportbehoeften van de VRT. Ik heb daar zelfs niets op tegen, maar dan moet men dat ook zeggen. Heel het verhaal, heel de klucht van een apart jongerenkanaal, van een aparte zender voor kinderen ...

Dit zijn tijden van besparingen. Iedereen moet de tering naar de nering zetten. Ik herhaal de vergelijking die ik in de plenaire vergadering heb gemaakt. Dit is als een gezin dat niet weet hoe het financieel de touwtjes aan elkaar moet knopen, dat al twee auto's voor de deur heeft staan, maar er dan ook nog eens een cabrio of een mobilhome bij wil, voor het geval dat het mooi weer is en het wat tijd over heeft.

Ik zeg u dat dit derde net financieel niet haalbaar is. Die kinderen- en jongerenzender zal men nooit rond krijgen. Vragen van collega's tonen trouwens nu ook heel duidelijk aan dat het voornamelijk gaat over herhalingen. Men had er perfect voor kunnen kiezen om Ketnet tot 20 uur op het tweede net te houden, met actualiteit en cultuur na 20 uur, en ervoor te zorgen dat men in bepaalde tijdelijke situaties daadwerkelijk een oplossing had voor de sportmanifestaties.

Ik begrijp het wel, hoor: de VRT had dat derde net nodig om al die sportmanifestaties te verslaan. Dat is populair, ik begrijp dat. Maar dan is er heel dat circus ter zake geweest, waarbij men probeert dat te verkopen en te verpakken als iets anders.

Mijnheer Vandaele, hoe valt dit te rijmen met het voorstel van resolutie dat u mee hebt ondertekend en ondersteund? Volgens dat document mocht dat derde net er uitsluitend komen voor jongeren en kinderen. Er was sprake van de wenselijkheid en de financiële haalbaarheid. Mijnheer Vandaele, u hebt daar iets goedgekeurd dat volledig in tegenspraak zou zijn met wat in de komende jaren naar voren zal komen. Het was niet wenselijk en ook niet haalbaar, zeker financieel niet.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, ik voel me echt bedrogen. Mijnheer Vandaele, de heer Tommelein zegt dat iedereen die de mediasector wat kent, weet wat er op ons afkomt. Als we nu horen – in tegenstelling tot wat men ons voor de vakantie verklaard heeft – dat men inderdaad een visie en een strategie heeft, had ik minstens verwacht dat men nu een tipje van de sluier zou lichten. We weten zelfs niet over welk bedrag het gaat. Ik voel me echt bedrogen op dat vlak.

Het ondernemingsplan werd inderdaad nog niet goedgekeurd. De begroting voor volgend jaar werd al ingediend. Ze moeten ons toch indicaties kunnen geven over de grootteorde. Blijkbaar doen ze dat echter niet. Ik word het stilaan moe dat ze op die manier communiceren. Minister, ze zetten u hier zomaar 'in de wind'. U krijgt zelf geen antwoord. U bent beleefd en zegt dat u benieuwd blijft. Ze hadden een aantal zaken beloofd qua strategie en onderbouwing. Die zijn er vandaag nog niet. Als ik het antwoord hoor dat men u heeft

overgemaakt, vind ik dat we er nog eens goed over moeten nadenken of we de begroting zomaar kunnen goedkeuren.

Mijnheer Vandaele, ik heb ze verleden jaar niet goedgekeurd. Als ik iets zeg, doe ik het ook.

De heer Bart Caron: Maar in de plenaire vergadering hebt u ze wel goedgekeurd.

De heer Carl Decaluwe: In de plenaire vergadering gaat het om de globale begroting. Ik ga die niet afkeuren enkel wegens de VRT.

In het antwoord zeggen ze dat ze pleiten voor een volwaardig Ketnet en een volwaardig Canvas. Dat betekent dat de zenduren die vrijkomen op Canvas ook worden ingevuld, anders is het geen volwaardig Canvas meer. Minister, ze moeten nu toch al weten waar ze naartoe willen. Blijkbaar willen ze u zelfs dat niet zeggen. Ik ben echt not amused. U kunt er zelf niets aan doen. Als de openbare omroep communiceert, weet die echter zeer goed dat er vragen zullen worden gesteld aan de minister, en moet die de beleefdheid hebben om u minstens een beetje informatie te geven.

Maar nu moet u op elke vraag antwoorden dat u het niet weet. Welke middelen worden uitgetrokken? We weten het niet. Is er een ondernemingsplan? Er is nog geen. Wat is het vooropgestelde zenduur? Dat weten we niet. Hoe zal de vrijgekomen zendtijd worden ingevuld? We weten het nog niet. Wanneer wordt de zender effectief operationeel? Dat weten we nog niet. Wanneer wordt de promotie opgestart? We weten het nog niet. Men moet niet te veel met de voeten van de parlementaire democratie rammelen.

Minister, ik dring er echt op aan dat ze ons wat meer informatie geven, vooraleer de begroting wordt goedgekeurd. We zullen dezelfde vragen opnieuw stellen tijdens de begrotingsbespreking. Ze hebben nog tot eind december de kans om ons toch nog enige informatie te geven. Het moet niet gedetailleerd zijn, over merknamen of over de strategie. Dat interesseert me allemaal niet. Maar ze zullen toch minstens moeten laten weten in welke grootteorde van budget ze denken. We zitten in een crisistijd. Iedereen moet besparen. We hebben gisteren intern nog het voorbeeld gegeven door een zware besparing door te voeren. De VRT kan geen carte blanche krijgen. Ze kunnen niet zomaar doen wat ze willen.

Minister, het Sporza-verhaal heeft ongeveer 20 miljoen euro gekost. Dat is een van de redenen dat de VRT zwaar moet besparen. Dat is de harde realiteit: 20 miljoen euro voor drie maanden extra. Daar hebben ze jaren voor moeten boeten. Het is in ieders belang dat we weten over welke grootteorde het gaat, vooraleer we de begroting goedkeuren. Ik wil vermijden dat we binnen drie jaar opnieuw met de gebakken peren zitten. Onze fractie wil de VRT een ernstig waarschuwingsschot geven: u moet beter worden geïnformeerd vooraleer we de begroting bespreken.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, er is voor een stuk naar waarheid geantwoord. De VRT heeft hier verteld waarvoor dat derde net moet dienen: ontkoppeling voor de kinderen, de jeugd. Ik geloof wat u zegt, minister, dat er namelijk niets is. Ze hebben weinig tot niets om die zenduren in te vullen. Ze hebben weinig of niets gepland. Het is ook niet duidelijk welke middelen er worden uitgetrokken. Het is wel duidelijk waarvoor ze die zender volgend jaar zullen gebruiken: voor de Olympische Spelen.

Dat houdt verband met wat er in het verleden is gebeurd. Er werd hier tijdens de vorige legislatuur duidelijk gemaakt dat Sporza niet mogelijk was als een apart derde net. Toen moest de VRT wel iets ondernemen om dat derde kanaal de volgende keer wel te hebben voor hun sportuitzendingen. Daar zijn ze dus in geslaagd. Ze wisten ook wel dat het niet zou worden aanvaard als ze aan het parlement zouden voorstellen om een derde kanaal voor sport op te richten. Daarom werd dat mooi ingekleed als een jongeren- en kinderzender. Ze staan daar inderdaad niet ver mee. In het beste geval zal dat klaar zijn in 2013 of misschien zelfs

later. Deze commissie is gerold. Het verbaast mij een beetje dat ervaren mensen zich op die manier laten rollen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: U voelt zich gerold. Ik vind het hilarisch. De VRT verkoopt een diepvriezer en we krijgen een koffiezet. Nadien vragen we ons af hoe dat komt.

Minister, in alle eerlijkheid, als u en de meerderheid dat laten passeren, toont dat aan dat jullie eigenlijk niets te zeggen hebben aan de VRT, ofwel spelen jullie een spelletje. Ik weet niet goed wat ik hiervan moet denken. Ik kan mij moeilijk voorstellen dat niemand van de meerderheid doorhad dat er uiteindelijk geen jongerenkanaal komt, maar een sportkanaal.

Uw antwoord is duidelijk: er komt een derde kanaal, en wij zijn er nu al mee bezig. De zaak is al gelanceerd, ook in de krant. Nadien wilt u de zaak inhoudelijk aanpakken en de planning en het budget uitwerken.

Anders gesteld: is de meerderheid gerold? Ik weet het niet. Misschien zijn er hand- en spandiensten voor de VRT geleverd. Misschien wist een deel van de meerderheid dat – ik laat dit in het midden – en was dit het glijmiddel om de zaak erdoor te krijgen, om budgetten los te peuteren en een extra plaats op de distributiekanaalen te krijgen. Misschien wist men het, en was dit gewoon een spelletje en wou men een façade optrekken. Misschien wist men dat dit eraan kwam. Men kan mij niet wijsmaken dat niemand – en dan vooral de meerderheid niet – hiervan op de hoogte was.

De heer Bart Caron: De interpretatie van sommige collega's uit de oppositie is toch wel erg verregaand. Alsof het feit dat wij geen concrete cijfers of data hebben, zou betekenen dat het om een rookgordijn gaat om sportrechten te kunnen opeisen.

Toch heb ik een opmerking, minister. Ik wil de rechten van de directie en de raad van bestuur niet betwisten. Zij moeten hun rol spelen als er strategische keuzes moeten worden gemaakt. Het zou voor het beleid en voor de VRT goed zijn als op korte termijn duidelijkheid komt over de planning en de middelen. Ik moet toegeven dat de vragen van de heer Decaluwe pertinent zijn. Wij kunnen dat een tijdje voor ons uitschuiven, maar er moet wel een antwoord op die vragen komen, ook in het belang van de VRT zelf.

Ik aanvaard dat men tijd nodig heeft om een projectplan op te maken. Er moet evenwel een perspectief komen, zodat uiterlijk tegen het jaareinde duidelijkheid komt over de planning. Ik sta achter het idee van het derde net en geloof dat de kinderen- en jongerenzender centraal zal staan. Maar om dat vertrouwen zowel bij de commissieleden als in de samenleving te versterken, is die duidelijkheid nodig.

De heer Carl Decaluwe: De heer Verstrepen zegt dat er geen jongerenkanaal komt. Dat is niet juist: dat kanaal komt er. In de beheersovereenkomst staat wel niet vanaf wanneer dat moet gebeuren. Over de sport wist iedereen dat het zou gebeuren. Ik wist het in elk geval. Daar gaat het niet over.

De heer Bart Tommelein: Inderdaad, daar gaat het niet over.

De heer Carl Decaluwe: Waar ik zwaar aan til, is dat wij nu moeten vaststellen dat men nog steeds aan het zoeken is hoe men die jongerenzender moet uitbouwen. Ik stel het nogal zwart-wit. Waar ik dus problemen mee heb, is het feit dat men iets lanceert, maar vandaag nog steeds niet weet hoe dat moet gebeuren. Op het moment dat wij de begroting goedkeuren, wil ik weten wat de stand van zaken is. Is er een budget? Hoe zit het met de jongerenprogramma's? Enzovoort. Daar gaat het over.

Als men zou zeggen dat er geen geld is voor jongerenprogramma's en men enkel sportprogramma's wil uitzenden, dan heeft de VRT een probleem. Tot vandaag heb ik dat nog niet gehoord. Maar de VRT-leiding creëert zelf de perceptie. Met Sporza is er op dat vlak al een en ander gebeurd. Ik raad u dus aan om de VRT snel duidelijkheid te laten verschaffen,

nog voor de begroting hier wordt goedgekeurd. Dat hoeft geen gedetailleerde uitleg zijn, maar tenminste toch meer dan wat wij vandaag weten, en dat is niets.

De heer Wilfried Vandaele: Ik heb hier de kat de bel aangeboden door over sport en jongeren te beginnen. Het is niet omdat wij kritisch staan tegenover het feit dat de VRT op korte termijn de klemtoon legt op sport, en niet op jeugd – in tegenstelling tot wat was aangekondigd – dat de VRT niet de kans mag krijgen om een en ander recht te zetten en de minister snel en behoorlijk te informeren. De VRT krijgt van ons die kans, maar zoals de heer Decaluwe denken wij dat het nu tijd wordt dat er antwoorden komen.

De heer Bart Tommelein: Ik stel vandaag vast wat ik altijd heb vermoed: de VRT-leiding had graag een derde net voor sport, maar u zag dat anders. Vandaag blijkt dat. Maar dat betekent niet dat ik tegen sportprogramma's op de VRT ben. Ik ben er zeker niet tegen dat de VRT grote sportevenementen zoals de Olympische Spelen of het Europees kampioenschap voetbal uitzendt. Daar gaat het niet over. Men kan snel de perceptie creëren dat wij tegen sport op de openbare zender zijn, maar dat is niet juist.

Minister, u maakt geen keuzes. U maakte een duidelijke keuze voor het derde net. U pakte daarmee uit en u hebt uw slag thuisgehaald. Ik heb u daarvoor gefeliciteerd. U hebt daarmee uw coalitiepartners een neus gezet. Vandaag zijn zij verbolgen. Zij voelen zich bedrogen. Ik stel vast dat mijn collega's een resolutie in het Vlaams Parlement hebben goedgekeurd waarvan zij achteraf moeten toegeven dat zij over de hele lijn ongelijk hebben gekregen.

Een andere zaak is dat u keuzes moet maken inzake de verdwijning van een kanaal. Niemand wil of durft die keuze maken: u niet en Telenet niet. Dat zal u nog miserie opleveren. Want welk kanaal van die analoge zenders u ook schrapt, dat zal altijd voor heibel zorgen. U zult moeten zeggen dat u wegens de sport kijkers in de kou plaatst. Ik weet dat sport populair is. Veel belastingplichtigen willen sportprogramma's. Waarom het dan zo belangrijk is dat er geen reclame aan te pas komt, is een andere zaak: daar heeft iedereen een mening over. Ik heb op de commerciële zender nog geen enkele voetbalmatch door reclame onderbroken zien worden. Dat gebeurt tijdens de rust, dan heeft men daarvoor 15 minuten tijd. In elk geval betreur ik dat anderen in de kou zullen komen te staan.

Minister Ingrid Lieten: Ik ben toch wel wat verbaasd over de conclusies van sommigen. Ik wil een en ander op een rij zetten, hopen dat dit jullie wat geruststelt.

Om te beginnen, wat het derde net betreft, staan er in de beheersovereenkomst een paar duidelijke regels over de uitzendtijd en de opstart. Ik was vragende partij voor een derde net voor Ketnet en voor jongeren. Heel veel mensen hebben mij gezegd dat zo'n net niet nodig is, dat de VRT genoeg doet voor jongeren. Ik heb volgehouden dat dat niet klopt en dat blijkt nu. De VRT heeft in de onderhandelingen terecht tegen mij gezegd dat ze voor jongeren wil werken, maar dat we niet de verplichting mochten opleggen om vanaf dag één tot een volwaardig jongerenaanbod te komen. Natuurlijk moet dat worden opgebouwd en professioneel voorbereid. Dat vraagt tijd. Daarom is er een pad afgesproken in de beheersovereenkomst. Er zal een evolutief aanbod worden uitgewerkt. De VRT krijgt de kans om een groeiscenario uit te werken rond het aanbod voor jongeren. Ik wil niet directief ingrijpen in het operationeel beheer. Vanaf 2012 zal er een aanbod zijn. Dat zal aangroeien in 2013 en 2014 tot verschillende avonden per week.

Twee, er staan in de beheersovereenkomst regels die u samen en aandachtig moet lezen. In operationele doelstelling 11.2 staat duidelijk – en dat is hier verschillende keren gevraagd – dat de reguliere programmatie op Canvas na 20 uur niet zal worden onderbroken door de uitzending van sport- en cultuurevenementen.

Op het derde kanaal is er een volwaardig aanbod tot 20 uur voor de kinderen tot 12 jaar. Na 20 uur komt er een specifiek aanbod voor jongeren dat in 2012, 2013 en 2014 wordt ontwikkeld. Er wordt een mogelijkheid gecreëerd - dat wordt nog onderzocht - om na 20 uur

occasioneel live-evenementen te brengen. Dat wordt onderzocht door de VRT. Als het op Canvas niet kan, moeten we ze wel ergens anders brengen. Maar lees het woord: occasioneel.

Drie, het is toch logisch dat we de spelregels hanteren? Ik begrijp uw ongeduld, ik ben ook ongeduldig. Het is aan het VRT-management om een projectplan op te maken rond het derde net – daar zijn ze volop mee bezig – en om dat voor te leggen aan de raad van bestuur. De bespreking en goedkeuring door de raad van bestuur zal tegen het eind van dit jaar zijn afgerond. Als ik informatie heb, zal ik die onmiddellijk meedelen aan het parlement. Dat moet een beetje gelijklopen met de begrotingsbespreking. Het is toch logisch dat we die volgorde respecteren? Het gaat over een operationele invulling van het net. Eerst gaat dat naar het management, dan naar de raad van bestuur en dan kunnen wij erover debatteren. We kunnen de kar niet voor het paard spannen. We moeten de operationele autonomie – de invulling van het programmaschema – van de VRT respecteren.

U stelt me allemaal vragen op basis van één artikel waarin men suggereert dat het opstarten van het derde kanaal wel eens zijn diensten zou kunnen bewijzen wanneer er in de zomer veel sportactiviteiten plaatsvinden. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Laat me toch eerst eens uitspreken voor u meewarig gaat zitten lachen.

De VRT heeft nooit gezegd dat ze het derde kanaal gaat gebruiken als sportzender. Als het derde kanaal wordt opgestart en Ketnet verhuist, dan komen er uiteraard in totaal meer uitzendingen om ook de sportmanifestaties te kunnen uitzenden. Hoe ze dat gaan doen, op welk net, daar heb ik geen informatie over. Dat zal in het operationeel plan van de VRT staan. Ik ga ervan uit dat de nieuwe beheersovereenkomst scrupuleus wordt nageleefd. We zullen daar samen op toezien. In die zin vind ik uw reacties overtrokken. Het is een beetje paniekzaaijerij waar het niet nodig is.

Ik heb hier al vragen beantwoord zoals: hoeveel besteedt de VRT nu aan sport en hoe zit het met die grote sportevenementen? Ik heb u daar in detail op geantwoord. De VRT zit nu eenmaal met cycli, het ene jaar zijn er weinig internationale sportevenementen, het andere jaar veel. Ze proberen dat budgettair uit te vlakken. Ik heb u al gezegd wat de prioriteiten zijn van de VRT, en dat ze zeker niet meer meedoen aan het opdrijven van de prijzen en het wegspeken van de concurrentie. Integendeel, de VRT stelt zich in dezen redelijk bescheiden op. Dat zal vooral een effect hebben met de Olympische Spelen omdat het dan gaat om een heel pakket uitzendrechten die men in zijn totaliteit moet verwerven en waar de privézendende ook geen vragende partij voor zijn. Als men die uitzendrechten verwerft, zal men die natuurlijk graag willen omzetten in goede programma's. Heel veel Vlamingen willen de Olympische Spelen zien. Het is nu aan de VRT om met al die uitdagingen toch tot een goed evenwicht te komen. De resultaten zullen in het ondernemingsplan vervat zitten. Als dat is goedgekeurd door de raad van bestuur komen ze bij ons terecht. Dan mogen we commentaar leveren en onze inzichten laten kennen.

Collega's, ik wil u aanraden om niet te vlug tot conclusies over te gaan die niet kloppen met de realiteit. Laten we het ondernemingsplan afwachten. We zullen samen toezien op de naleving van de beheersovereenkomst in al haar facetten.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, als u zegt: de kar voor het paard spannen, dan zitten we nu echt wel in een situatie waar de kar voor het paard wordt gespannen. Het is duidelijk dat er geen enkel project is. Ik heb al een tijd aangevoeld dat er geen project was. Op dat vlak zit u niet op één lijn. De VRT wilde dat derde net voornamelijk om haar problemen met de sportuitzendingen te kunnen oplossen. Voorlopig kunnen ze dat ook doen met de jongerenzender, waarvoor nog geen project is. Zo kunnen ze sport uitzenden. Dat is een belangrijke luxesituatie. Voor een bedrijf dat met overheidsmiddelen werkt, is dat in deze tijden van besparingen heel eigenaardig. Het is ook eigenaardig dat partijen die moord en brand schreeuwen over besparingsoperaties op andere niveaus, dit blijkbaar niet zo erg vinden.

Minister, wat ik nog erger vind, is dat de VRT een toespraak van de belangrijkste politicus van het land op dit moment onderbreekt om over te schakelen naar een Brits kookprogramma. Waar zijn we dan mee bezig? Ik kan alleen maar hopen dat de belangrijkste politicus van het land verandert van persoon. Heel wat kijkers, en niet alleen N-VA'ers, hadden er problemen mee dat de heer De Wever in Villa Politica tijdens een belangrijke zitting van het Vlaams Parlement werd onderbroken om over te schakelen naar MasterChef. Waar zijn we mee bezig?

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de impact van herhalingsprogramma's op de VRT - 293 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, u hebt recentelijk cijfers bezorgd aan de heer Verstrepen over herhalingen. Het was de eerste keer dat die cijfers opduiken. De vorige jaren heb ik gelijkaardige vragen gesteld, maar nooit een antwoord gekregen. Dit siert de VRT inzake transparantie.

Op Eén zijn er 35 procent, op Canvas 31 procent en op Ketnet 78 procent herhalingen. Die cijfers moeten misschien in een context worden bekeken, en er zijn misschien scheefftrekkingen, maar ze spreken toch voor zich.

Ik stel deze vraag om uitleg ook in het kader van het besparingsplan, efficiënt werken enzovoort. We kunnen ook de verdeling bekijken tussen interne en externe productie van het totale aantal uitzendingen. In 2006 was 53 procent van het totale aantal uitzendingen, exclusief herhalingen, interne productie. 15 procent was extern, en 32 procent was aankoop. Vijf jaar later was dat nagenoeg status-quo. De interne productie stijgt naar 54 procent, de externe productie zakt naar 13 procent en de aankoop stijgt naar 33 procent, ondanks het feit dat we al een tijdje een intern productiehuis hebben.

De personeelskosten waren sinds 2006 lichtjes stijgend. Van 2010 en 2011 hebben we nog geen exacte cijfers, maar door de besparingen daalden die weer. Mijn punt is wat de perceptie creëert, namelijk dat de percentages herhalingen spectaculair hoog zijn. De rest, kostprijs, personeel, verhouding intern-extern, blijft allemaal gelijk.

Minister, misschien is het goed om die cijfers te duiden. Wat is de invloed van de hoge percentages herhalingen op de openbare omroep op het personeelsbestand en de hieraan gerelateerde personeelsproblematiek? Welke concrete besparingen worden er via de talloze herhalingen gerealiseerd? De VRT zegt dat ze moet besparen en dat ze daarom herhalingen uitzendt. Maar uit de cijfers blijkt dat niet. Wat is de invloed van de herhalingen op het marktaandeel van de VRT? Ik vermoed dat dat niet zo spectaculair is, want het tiende seizoen van FC De Kampioenen blijft op nummer een staan. Hoeveel effectieve nieuwe programma's werden vorig en dit jaar gemaakt? Wat is de evolutie ten opzichte van 2009?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Als ik het goed begrijp, zal Ketnet volledig vrijuit kunnen gaan. Waar hij dat nu niet kon doen, hadden we al 78 procent herhalingen. Als alle andere programma's weg zijn en Ketnet voluit gaat, hoeveel procent herhalingen krijgen we dan? Of gaan ze dan nieuwe programma's invullen? Als men geen nieuwe programma's invult omdat het niet gepland is, dan zal dat percentage herhalingen nog stijgen. Dat is in functie van het derde net. Hoeveel procent herhalingen zullen we krijgen op het derde net?

Wanneer ik terugkijk naar eerdere vragen over kijken on demand, niet-lineair kijken en toepassingen via iPads en dergelijke meer, dan stel ik duidelijk vast dat de evolutie aantoonde dat de kijker afstapt van het lineaire kijken. Herhalingen passen binnen dat lineaire kijken. De kijker wil steeds meer on demand. Dat is in contradictie met de strategie van de VRT. De mensen zouden een aantal zaken opnieuw willen bekijken. Dat is onzin. De kijker wil steeds meer on demand en via nieuwe technieken kijken. Dat is dus een contradictie. Als de VRT blijft herhalen en er dus een verschuiving in het kijkgedrag optreedt, dan vult zij op een goedkope manier bandbreedte, bijvoorbeeld op de kabel, die niet kan worden gebruikt door concurrenten. Men weet nochtans dat het kijkgedrag van de kijker is veranderd. Als die een herhaling of een uitgesteld programma wil zien, dan kan die dat via Telenet, Belgacom en de website.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: We hadden dat groot percentage aan herhalingen al een beetje kunnen afleiden uit de kostprijs per uitzending die we kunnen zien in het jaarverslag. Een echte verrassing is dat dus niet voor ons. Minister, het zou wel interessant zijn te vernemen of er voor de herhaling van die programma's nog extra rechten moeten worden betaald. Ik zou denken van wel, maar waarschijnlijk liggen die lager dan bij de initiële uitzending. U hebt daar wellicht een betere kijk op.

Die herhalingen zijn een soort systeem geworden. Wordt er bij de contracten die men sluit, bijvoorbeeld met productiehuisen, of bij de aankoop van programma's die niet binnenshuis zijn gemaakt, van meet af aan rekening mee gehouden dat men dat programma meermaals zal uitzenden? Wordt dat al bedongen bij de aankoop?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik heb bij de VRT inlichtingen ingewonnen. Verder wil ik ook verwijzen naar mijn antwoord op de schriftelijke vraag van 27 juni 2011 van de heer Verstrepen. Naar aanleiding van deze vraag verschenen er in de pers enkele artikelen met de boodschap dat de VRT de helft van haar uitzendtijd met herhalingen vult. Dat verdient een aantal nuanceringen.

De herhalingen worden veelal geprogrammeerd tijdens daluren. Tijdens primetime worden er nadrukkelijk minder herhalingen geprogrammeerd. De hoge herhalingscijfers van Ketnet gelden voor alle kinderkkanalen. Hun doelgroep verandert immers aan een veel hogere snelheid, met dagelijks nieuwe kinderen die instappen. Zij stappen in op een bepaalde leeftijd en schuiven telkens door naar een andere leeftijdscategorie. Zo kunnen een aantal programma's die zijn gemaakt voor een bepaalde leeftijdscategorie regelmatig worden gerecycleerd: ze worden telkens door andere kinderen bekeken.

Voor de jongere kinderen worden meer herhalingen geprogrammeerd op Ketnet dan voor de oudere kinderen. Zij houden immers van herhalingen. Ze weten dan hoe het verhaal afloopt. Uit studies blijkt dat ze dat heel erg appreciëren. Voor oudere kinderen is dat niet zo. Voor hen worden minder herhalingen uitgezonden.

Het aantal herhalingen moet nooit absoluut gezien worden, maar relatief. Het komt erop neer dat alle televisienetten van de VRT zeer actuaagedreven zijn. Dit betekent dat de VRT dagelijks voldoende nieuwe content heeft. Herhalingen kunnen volgens de VRT passen binnen deze nieuwe content. Als ze slim worden geprogrammeerd, betekenen ze zelfs een voordeel en zijn ze een efficiënt en effectief gebruik van de middelen. Het is nu eenmaal zo dat bij lineaire televisie niet alle geïnteresseerde kijkers de programma's kunnen zien. Door herhalingen krijgen ze een bijkomende mogelijkheid krijgen om de programma's toch te bekijken.

Dat is een extra reden voor investeringen, vooral als het gaat om duurdere programmagenres. Ik verwijs naar de vraag van de heer Vandaele. Men houdt er vanaf het begin rekening mee

dat die programma's meermaals zullen kunnen worden uitgezonden. Zelfs met hoge marktaandelen worden zeker niet alle geïnteresseerde kijkers in een keer bereikt. Net als alle andere generalistische zenders in andere landen maken de VRT-zenders ook optimaal gebruik van een effectieve en efficiënte inzet van de middelen.

Herhalingen maken een onderdeel uit van de programmamix van een zender. Net iets meer of minder herhalingen programmeren maakt het mogelijk om een budget in evenwicht te realiseren. Besparingsplannen en het afvloeien van het personeel kunnen inderdaad een invloed hebben op het aantal herhalingen. De VRT heeft echter al het mogelijke gedaan om die invloed te minimaliseren en heeft prioritair bespaard op efficiëntie en een goedkopere productie van programma's.

De VRT benadrukt nogmaals dat het niet gaat om 'tallose herhalingen' maar om een efficiënte en effectieve programmamix met de nadruk op eigen programma's, aankoop en pas op de derde plaats herhalingen.

Ondanks de besparingen, ook in het aanbod, is het aantal herhalingen in het lopende ondernemingsplan 2011 niet wezenlijk verhoogd. De effectieve cijfers zullen pas begin 2012 bekend zijn.

Het marktaandeel van de VRT-televisie 2011 van januari tot heden is vrij stabiel. Eén gaat er zelfs lichtjes op vooruit, terwijl Canvas en Ketnet lichtjes dalen ten opzichte van 2010, toen het WK voetbal op dat net werd uitgezonden. Het is wel duidelijk dat herhalingen over het algemeen minder goed scoren dan eigen producties. Tegelijkertijd moeten we realistisch zijn: we stellen vast dat alle omroepen gebruikmaken van herhalingen in hun programmaschema.

Opvallend is dat herhalingen van Canvasprogramma's op Eén het wel goed doen. Ze halen een relevant bereik. Dat is een vorm van efficiënte inzet van middelen. Moeilijkere programma's, die niet meteen door het grote publiek gesmaakt worden, worden eerst op Canvas uitgezonden. Als het daar blijkt aan te slaan, programmeert men ze nadien op Eén, waar ze een veel groter publiek kunnen bereiken. Het is soms een tactiek om iets bekend te maken bij de kijker.

In 2009 zijn op Eén 11 nieuwe titels geprogrammeerd. Het zijn intern en extern geproduceerde programma's, geen aangekochte programma's, maar echt 11 nieuwe eigen producties. In 2010 waren er 14 nieuwe titels en in 2011 13 nieuwe titels. Daar zijn geen grote breuklijnen. In 2009 werden op Canvas 36 nieuwe titels geprogrammeerd, in 2010 38 nieuwe titels en in 2011 30 nieuwe titels. In 2009 werden op Ketnet 26 nieuwe titels geprogrammeerd, in 2010 28 nieuwe titels en in 2011 22 nieuwe titels. Zo kunt u zelf zien hoe de evolutie de voorbije jaren was en hoe budgettair een en ander vertaald is.

De heer Carl Decaluwe: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Het plaatst een aantal zaken juist in de context. Te pas en te onpas hoor je in radioprogramma's van de VRT dat ze meer en meer moeten herhalen omwille van besparingen. De cijfers spreken dat toch wel deels tegen. De VRT moet stoppen met de perceptie te creëren dat er steeds meer herhalingen zijn omwille van besparingen. Dat is belangrijk in dit antwoord, minister. Het moet worden gerelativeerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over Vlaamse muziek op de radionetten van de openbare omroep - 299 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Minister, we hebben het in het verleden al enkele keren over dit onderwerp gehad. Ik vrees dat het ook niet de laatste keer is dat we erover spreken. Ik vrees dat ik teleurgesteld zal zijn en zal vaststellen dat ik nog vele keren op diezelfde nagel zal moeten kloppen.

De gebrekkige aanwezigheid van Vlaamse artiesten met Nederlandstalige muziek op de openbare omroep is al meermaals besproken in de commissie Media. De VRT verklaarde dat er voldoende Nederlandstalige muziek werd uitgezonden op Radio 2, dat een uitgesproken Nederlands profiel kreeg aangemeten. Na diverse besprekingen verklaarde de VRT zich bereid om 30 procent Nederlandstalige muziek op Radio 2 te draaien. Dit is een stap in de goede richting.

Dat is ook zo opgenomen in de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT. Ik citeer: “De VRT verbindt er zich toe dat op radio minstens 25 procent van de muziektijd Vlaamse muziekproducties zijn.” Dat kan ook anderstalig zijn, daar heb ik absoluut geen probleem mee. “De VRT ondersteunt Nederlandstalige muziek. Minstens 30 procent van de muziektijd op Radio 2 is Nederlandstalig.” Daar heb ik wel een probleem mee. Er is geen onderscheid gemaakt tussen artiesten uit Nederland en artiesten uit Vlaanderen, en dat is jammer. De VRT heeft de cijfers hier in hoorzittingen gegeven. Het bleek vooral gebaseerd op artiesten à la Rob de Nijs of Marco Borsato. Op zich heb ik daar ook geen probleem mee. Daar is een publiek voor. Maar de Vlaamse artiesten kwamen niet op het voorplan.

De beheersovereenkomst gaat verder: “Minstens 15 procent van de muziektijd op Radio 1 is Nederlandstalig.” Er is dus duidelijk een stap in de goede richting gezet, maar er is nog veel werk aan de winkel om Vlaamse artiesten de waardering te geven die ze verdienen.

Eind juli was er de pijnlijke primeur dat er in de Ultratop 50 voor het eerst sinds lange tijd geen Vlaamse of Nederlandstalige muziek te horen was. Geen enkele Vlaamse of Nederlandstalige artiest was erin geslaagd een plaatsje in de hitlijst te bemachtigen. De Ultratoplijsten worden samengesteld op basis van verkopen: wie de meeste songs verkoopt, krijgt de hoogste waardering. Er slaagde dus geen enkele artiest in om in zijn moedertaal een hit te scoren.

Jos Van Oosterwyck, de ex-samensteller van Tien Om Te Zien en nu van de Vlaamse 10 op vtm – ondertussen geloof ik Anne’s Vlaamse 10 – heeft daarvoor enkele verklaringen: “De platenfirma’s staan wat op de rem, ze brengen in de zomer niet zo veel Vlaamse producten uit omdat er geen tv-programma is om het te ondersteunen. Als je de playlist van de radio’s bekijkt, merk je ook dat een bepaalde soort Vlaamse muziek stiefmoederlijk behandeld wordt.”

Die laatste zin klopt en blijft kloppen, ook met de nieuwe beheersovereenkomst die op tafel ligt. Ik herhaal de zin: “Als je de playlist van de radio’s bekijkt, merk je ook dat een bepaalde soort Vlaamse muziek stiefmoederlijk behandeld wordt.” Het genre van het populaire Vlaamse lied krijgt weinig kansen omdat de artiesten niet tot de pop-rockscene behoren. Omdat hun singles te weinig airplay krijgen, brengen Vlaamse artiesten nog zelden singles uit. Het is ook een vicieuze cirkel. Als tv-programma is er nog Vlaanderen Muziekland, enkel in de zomermaanden op de VRT. Maar ook daar krijgen artiesten van het levenslied weinig kansen.

Nochtans blijft Vlaamse populaire muziek zeer populair. Ik geef een voorbeeld: dit jaar waren er vijf schlagerfestivals in Hasselt alleen al, goed voor 60.000 bezoekers. Bepaalde mensen komen best eens uit de ivoren toren hier in Brussel en gaan eens kijken naar de verschillende feesten her en der in het land. Dan moeten ze de marketeers tegenspreken dat er geen publiek voor is. Die doelgroep is er wel degelijk, maar blijft in de kou staan.

Ondanks wat ze in vertrouwelijke vergaderingen vertellen aan mij, aan de mensen van de vzw Vlaamse podiumartiesten (Vlapo) en aan de minister, is er maar heel weinig beterschap zichtbaar. Het gaat heel zachtjes. Na een zeer belachelijk lied in het West-Vlaams, echt een onnozel lied, zegt de presentator: “Dat ze nu nog eens beweren in het Vlaams Parlement dat we geen Vlaamse muziek draaien.” Dat heb ik letterlijk gehoord op de radio! Die liedjes

worden gedraaid om de cijfers op te krikken. De Fabeltjeskrant! “Hallo, mijnheer de Uil.” Daarmee krikken ze de cijfers op. Het wordt belachelijk gemaakt. Dat is niet in de geest van wat we hier horen tijdens hoorzittingen of van wat in de beheersovereenkomst staat.

Ik voeg er meteen aan toe: er zijn goede uitzendingen. Soms krijg ik te horen dat ik tegen de VRT ben en tegen de radioprogramma's. Hoe zou ik? Ik kom uit dat huis en ik hou er nog altijd zielsveel van. Het is juist omdat ik er zo verdomd van hou dat ik het erg vind wat er gebeurt. *(Opmerkingen van de heer Philippe De Coene)*

Dat weet ik. Ik word wel regelmatig aangesproken met de opmerking waar de tijd is van bepaalde radioprogramma's. We moeten de tijd niet terugdraaien, maar er moet wel een gezond evenwicht zijn. Op dit moment wordt een bepaald genre Nederlandstalige muziek gedraaid. Ik heb het over kleinkunst. Ik ben er 'happy' mee, want ik persoonlijk hou van kleinkunst. Maar het levenslied komt heel zelden aan bod, zeker niet in primetime. 's Avonds zijn er goede uitzendingen op Radio 2. Vrijdagavond is er een heel goede uitzending, die met liefde voor het vak wordt gemaakt. Dat hoor je. Maar op het tijdstip dat het zou moeten gebeuren, gebeurt het niet. Dan komt het alternatieve Nederlandstalige lied aan bod.

De vzw Vlapo staat voor de ondersteuning van Vlaamse podiumartiesten. Ik wil daarbij even de puntjes op de i zetten. De vzw staat voor de ondersteuning van Vlaamse podiumartiesten in alle stijlen, ook al zingen ze Nederlandstalige jazzy muziek of Nederlandstalige rock of pop. Alles komt aan bod. Ook de vzw heeft vastgesteld dat één bepaalde stijl stiefmoederlijk wordt behandeld. De vzw ijvert voor wettelijke gegarandeerde quota of een streefdoel om een minimale programmering van het Vlaamse populaire genre te garanderen.

De VRT verbindt zich er met de nieuwe beheersovereenkomst toe een diversiteit aan muziekgenres aan te bieden met een engagement voor Vlaamse en Nederlandstalige muziek. Welke garanties kunt u geven dat er een voldoende spreiding en een voldoende breed aanbod van Nederlandstalige muziek, en meer bepaald van het Vlaamse populaire genre, zal zijn gedurende verschillende uitzendingen, om dit percentage te behalen? Ik vraag met andere woorden dat het aanbod Vlaamse populaire muziek niet wordt geconcentreerd tijdens de nachtelijke uren.

In Nederland werd een motie goedgekeurd die de Nederlandse Radio 2 verplicht om 35 procent Nederlandstalige muziek te draaien tussen 7 en 19 uur. Wat is uw visie hierop? Vindt u zoiets haalbaar in Vlaanderen?

Bent u van oordeel dat er nood is aan een tv-programma om Vlaamse artiesten te ondersteunen? Indien niet, waarom niet?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, uiteraard ondersteun ik de heer Verstreken in zijn pleidooi voor de eigen producties. In de vorige beheersovereenkomst was inderdaad opgenomen dat “de radionetten zo geprofileerd zijn dat ze een diversiteit aan muziekgenres aanbieden, waaronder ook het Nederlandstalige in al zijn genres”. Dat stond er toen in. Een dergelijke formulering staat niet in de nieuwe beheersovereenkomst. Ik denk dat we dus inderdaad mogen vragen dat de VRT aandacht blijft schenken aan alle soorten Vlaamse en Nederlandstalige muziek.

Ook de spreiding over de hele dag lijkt ons belangrijk. Men moet de Nederlandstalige en Vlaamse muziek niet wegstoppen in de nachtprogrammatie, men moet ze spreiden.

In Nederland werd inderdaad een vrij verregaande motie goedgekeurd. Die gaat verder dan wat wij nu in de beheersovereenkomst hebben, maar goed, het is ook daar 'maar' een motie. Bij ons staat het toch al in de beheersovereenkomst en dat lijkt me al een stuk sterker. Ik verwijs naar de percentages die de collega heeft genoemd voor Nederlandstalige en Vlaamse muziek op de radio.

Voor ons had het allemaal wat sterker geformuleerd mogen zijn in de nieuwe beheersovereenkomst. Toch biedt die beheersovereenkomst een goede basis. Het zal erop aankomen dat wij van hieruit en u van op uw plaats erop toezien dat de VRT die bepaling in de beheersovereenkomst niet minimalistisch invult, maar dat ze dat met een zekere grootmoedigheid doet.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, dames en heren, mijnheer Verstreken, ik wil er toch even op wijzen dat we bij deze beheersovereenkomst toch geprobeerd hebben om de grenzen te verleggen wat dit onderwerp betreft. De Vlaamse populaire muziek is bij VRT-radio hoofdzakelijk te horen bij Radio 2, dat klopt. U hebt daar een andere mening over, maar volgens de VRT is op dat net de Vlaamse populaire muziek trouwens niet geconcentreerd tijdens de nachttuitzendingen.

De VRT wil een weerspiegeling zijn van de Vlaamse samenleving en wil met haar aanbod alle lagen van de bevolking aanspreken. Vlaamse muziek, dat is Nederlandstalige en anderstalige muziek, maakt deel uit van de identiteit van het brede Vlaamse publiek en speelt hier dus zeker en vast een grote rol in. De VRT wil dan ook, zo omvattend mogelijk, het rijke en diverse muzikale landschap weerspiegelen en daarom zijn de radionetten zo geprofileerd dat zij een diversiteit aan muziekgenres brengen in hun aanbod, waaronder ook het Vlaamse populaire genre.

Vlaamse en Nederlandstalige muziek passen meer bij het profiel van bepaalde netten dan bij het profiel van andere netten. Zo profileert Radio 2 zich duidelijk als een radionet met een uitgesproken Vlaams karakter. Het Vlaamse populaire genre wordt net als de andere genres die aan bod komen op Radio 2, gelijkwaardig behandeld. Er wordt ook geen onderscheid gemaakt tussen de dag- en de nachttrotatie. Radio 2 wordt bovendien in diverse perceptieonderzoeken ook als dusdanig erkend door de Vlaamse luisteraar.

Vlaamse, en vooral Nederlandstalige muziek, eist dan ook een belangrijke plaats op in de playlist van Radio 2. Van de meest gedraaide recente nummers op Radio 2 is 60 procent van Vlaamse origine. Wanneer we het totale muziekaanbod, oud en nieuw, op Radio 2 bekijken, stellen we vast dat momenteel tijdens de daguren, van 6 tot 19 uur, 35 procent van Vlaamse origine is en dat daarvan 25 procent Nederlandstalig aanbod is.

Bovendien werd uitgerekend voor het Vlaamse populaire genre ‘Het muziekcafé’ bedacht, een live programma met bijna uitsluitend artiesten uit dat genre. Geen enkel ander muziekgenre heeft een soortgelijk platform op Radio 2. Uiteraard zijn deze artiesten ook te gast in andere programma’s zoals ‘En nu serieus’ en ‘Viva Vlaanderen’. Ten slotte is Radio 2 binnenkort ook radiopartner van het schlagerfestival in Hasselt.

U vraagt me naar de motie in Nederland. Zoals de heer Vandaele opmerkte, is het een motie waarover gestemd werd in Nederland, maar er werden geen bindende afspraken gemaakt met de Nederlandse publieke omroep. Die heeft zelfs gezegd dat hij dit percentage “onverantwoord hoog” vindt.

De VRT zal de gemaakte afspraken met betrekking tot het Vlaamse en Nederlandstalige muziekaanbod zoals omschreven in de nieuwe beheersovereenkomst, wel naleven. Ik lijst ze nog even op. De VRT verbindt er zich toe dat op radio minstens 25 procent van de muziektijd Vlaamse muziekproducties zijn, minstens 30 procent van de muziektijd op Radio 2 is Nederlandstalig en minstens 15 procent van de muziektijd op Radio 1 is ook Nederlandstalig.

Wat betreft de Nederlandstalige muziek is op dit ogenblik het Nederlandstalig aandeel van de muziektijd op Radio 2 25 procent en op Radio 1 10 procent. Om het afgesproken aandeel Nederlandstalig aanbod te bereiken, is een verbetering en verbreding noodzakelijk van het huidige te beperkte Nederlandstalig aanbod in onze kleine regio.

In het andere geval leidt dit tot overcompensatie, met andere woorden tot een zeer hoge rotatie van de gevestigde waarden. Dat kan ook niet de bedoeling zijn. Dat zou, volgens de VRT, de diversiteit en de maximale muziekvariatie, waarvoor Radio 2 bekend staat, niet ten goede komen.

De VRT zal initiatieven opzetten ter ondersteuning van de Vlaamse en Nederlandstalige muzieksector met als doel het creëren van een groter aanbod van kwaliteitsvolle Vlaamse en Nederlandstalige muziekproducties. Op die manier maakt de VRT zich sterk dat de gemaakte afspraken in de beheersovereenkomst zullen worden gerealiseerd en nageleefd.

Het is voor mij belangrijk dat er een voldoende Vlaams aanbod is. Dat hebben we zo in de beheersovereenkomst opgenomen en gespecificeerd. Ik weet dat men bij de VRT niet gelukkig is over de afspraken die in de beheersovereenkomst gemaakt worden. We zouden te fel hebben doorgeduwd, maar we hebben toch een paar lijnen uitgezet en grenzen verlegd. We zullen opvolgen of de VRT dit naleeft. De VRT heeft mij gezegd dat zij hier concreet gehoor aan zal geven en dat men er operationeel mee bezig is om na te gaan hoe dit kan worden verwezenlijkt.

Niet enkel de radionetten, maar ook de televisienetten moeten een platform bieden voor Vlaamse artiesten. Recent werd 'Vrienden Van de Veire' opgestart en was er een tweede jaargang van 'Vlaanderen Muziekland'. In dat laatste programma is het aandeel Nederlandstalige songs dit jaar verdubbeld. Voor het eerst dit jaar werd ook 'Zomerhit' van Radio 2 uitgezonden op Eén. De VRT investeert ook dit najaar opnieuw in de Vlaamse muziekprijzen, de MIA's. Ook streeft de VRT naar een maximale integratie van livemuziek in praatprogramma's zoals 'De laatste show' en 'De zevende dag'.

Er worden dus nadrukkelijk inspanningen gedaan. Ik juich dat toe. Wij zullen toekijken hoe de VRT omgaat met de invulling van de engagementen in de beheersovereenkomst.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Minister, ik zit hier met een diepe zucht. Ik verwijt het u niet persoonlijk. Ik hoor voor de zoveelste keer de zoveelste blablabla. De tekst die hier wordt voorgelezen, bevat letterlijk zaken die in het verleden ook al werden gezegd. Maar het is niet geloofwaardig.

Er is een inspanning geleverd. Ik hoor u zeggen dat u hard hebt moeten onderhandelen met uw ploeg om dit bij de VRT gedaan te krijgen. Het gaat om een verhoging van 5 procent, maar dat is niet goed genoeg; het had meer moeten zijn. U hebt de programma's opgesomd waarin Nederlandstalige muziek wordt gedraaid. De enige keer dat die artiesten in primetime aan bod komen, is de zondagnamiddag. En dan is er het programma van de vrijdagavond. Een goed programma, hoor, geen enkel probleem daarmee. Maar in primetime blijft het populaire genre stiefmoederlijk behandeld. Desnoods laat ik het opnieuw vaststellen door een gerechtsdeurwaarder. Er is een zachte verbetering merkbaar. Het zijn de vriendjes van de muzieksamenstellers die de nummers in de computer steken. Zij bepalen wat er aan bod komt. Zij geven het populaire genre heel bewust een slechte quotering, zodat het niet genoeg aan bod komt. Als het zo blijft doorgaan, pik ik dat niet.

Minister, ik spreek niet voor mezelf: van mij mogen alle genres aan bod komen. Ik heb thuis in mijn cd-rek alles. Ik houd van alle genres. Maar ik kan verdomme niet verdragen dat er nog altijd mensen voor één bepaald genre ongelooflijk hun neus ophalen. Ze hebben mij indertijd met slides van alles willen voorschotelen. Maar als je vraagt welk bureau dat onderzoek heeft gedaan, noemt men een nepbureau of krijg je geen concreet antwoord. Men zegt dat 70 procent van de bevolking er niet van houdt, maar dan is er nog altijd 30 procent die er wel van houdt. Het enige wat er wordt gevraagd, is dat er op één zender een herkenbaar profiel is waar populaire muziek van vandaag aan bod komt. Dat is een vicieuze cirkel. Ik kan hier ook spreken van serieuze broodroof van artiesten uit de creatieve sector. Economisch kan dit niet door de beugel. We zijn het enige land ter wereld waar het zo slecht gesteld is met het

populaire genre. Dat kan gewoonweg niet. Men kijkt ongelooflijk neer op het populaire genre. Het moet nu voor eens en altijd gedaan zijn met die pseudo-intellectuelen.

Minister, u zult nu wellicht het antwoord niet kunnen geven op mijn bijkomende vraag. Ik zal er desnoods een schriftelijke vraag over stellen. Ik wil heel graag weten waaraan een Nederlandstalig lied moet voldoen om te worden gedraaid in primetime. Hoe zit het computersysteem in elkaar? Hoe werkt die quoterings? Ik wil dat in detail weten, van a tot z. Dan zal ik er achteraf een aantal van die mensen mee confronteren. Ze zijn echt niet geloofwaardig.

Men zegt dat er inspanningen worden geleverd met de MIA's. Minister, u moet eens kijken wie er in de MIA's aan bod komt. 99 procent is alternatieve muziek. Ik ken de percentages niet, wat ik nu zeg, is ingegeven door buikgevoel. Twee keer niemendal van het populaire genre komt daar aan bod. In Nederland is het perfect mogelijk om een Frans Bauer of een André Hazes te draaien en dat te laten volgen door een hardrocknummer. De VRT heeft al een paar keer proberen uit te leggen dat het niet in haar profiel past omwille van die en die reden. Maar jongens toch, waar zijn we mee bezig? In elk land ter wereld is er minstens één radiozender die met belastinggeld wordt betaald waarop voldoende populaire nummers uit de eigen cultuur aan bod kunnen komen. Als je naar een trouwfeest of naar feestzalen gaat, dan zegt men dat de jeugd er niet van houdt. De jeugd houdt er verdorie wel van. Ik denk niet dat ik u ervan moet overtuigen: op trouwfeesten wordt alles gedraaid, van rock-'n-roll tot disco tot eigentijdse muziek, maar ook de hoempapamuziek. Maar ja, het past niet in het profiel.

Ik zou wel eens willen weten hoeveel mensen die computerprogrammering bij Radio 2 samenstellen, en op basis waarvan. Het antwoord dat de VRT aan u gegeven heeft, is niet geloofwaardig. Het strookt niet met de realiteit. Het is echt alternatieve Nederlandstalige muziek die gedraaid wordt. Ik houd daarvan, maar ik kom op voor die andere doelgroep, voor die mensen die in de kou blijven staan. En daar moet iets aan gebeuren.

Ik wil ook een betere omschrijving van de verschillende Nederlandstalige muziekgenres. Ik wil een indeling van genres. Het is een gemiste kans dat in de beheersovereenkomst geen onderscheid is gemaakt in die zaken. Natuurlijk zal de VRT voldoen aan dat percentage. Men zal zelfs veel hoger zitten dan wat door de regering is gevraagd, als ik hoor wat ze allemaal draaien, en dan nog eens belachelijk maken nu en dan. Als dat nog eens gebeurt, zal het kot te klein zijn.

Ik ga het hierbij laten, maar ik ben eigenlijk ferm ontgoocheld.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Verstreken, ik wil een beetje rust brengen in uw ontgoocheling. Wij hebben in de beheersovereenkomst de grenzen verlegd.

De heer Johan Verstreken: 5 procent, dat is niets.

Minister Ingrid Lieten: Het is wel iets, in vergelijking met wat het was. Er is zeker en vast ruimte voor discussie daarover. Als u vragen hebt over hoe men de computerprogrammering opstelt, zullen we die zeker overmaken aan de VRT.

Ik wil nog eens benadrukken dat er van mijnentwege geen enkel misprijzen is ten aanzien van het schlagerlied. Integendeel, ik heb op 'Zomerhit' publiekelijk mijn grote appreciatie voor Christoff geuit. Als hij optreedt, is dat een geweldige wervelwind van ambiance. In die zin begrijp ik uw vraag. Die wordt ook door andere collega's hier gedeeld. We zullen erop toezien dat de VRT daar op een ernstige manier mee omgaat.

De heer Johan Verstreken: Ik heb zelf al gezegd dat 5 procent een stap in de goede richting is, maar ze luisteren niet. Bepaalde mensen zijn koppig. Als het gaat over 5 procent van hetzelfde genre dat vroeger al werd gedraaid, is het geen verbetering. Daar wil ik dat er verbetering in komt, ten minste op één zender, in dit geval Radio 2.

Een aantal artiesten hebben mij toevertrouwd dat ze 'Zomerhit' liever zouden boycotten. "Tijdens het jaar worden we niet gedraaid, maar als er live-uitzendingen zijn, moeten we wel

komen om publiek te lokken. Dan zijn we wel goed genoeg”, is de reactie van verschillende artiesten. De Vlaamse muziekindustrie is dus absoluut niet tevreden met de huidige gang van zaken. Men klaagt steen en been. Dit is echt broodroof. Of, om nog een stap verder te gaan: men zou zelfs naar het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding kunnen gaan, omdat heel wat mensen in de kou blijven staan en niet krijgen waar ze recht op hebben.

Ik hoop dat de mensen van de VRT dit horen en dat ze er ook rekening mee houden, in de geest van de bedoeling van de beheersovereenkomst.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de promotie door de VRT van producten van medewerkers van de VRT - 319 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, onlangs verschenen twee boeken van VRT-journalisten, enerzijds ‘In de wereld van Herman Van Rompuy’ van Kathleen Cools en anderzijds ‘Tobback, Eyskens, De Croo’ van Linda De Win. Een boek is naast een interessant cultureel product ook een commercieel product, en dus moet het aan de man worden gebracht. Een uitgever verdient uiteraard graag zijn investering terug. We kunnen dan nog een onderscheid maken tussen de boeken waar de VRT zelf uitgever van is en die boeken die worden uitgegeven door derden. In elk geval moet het boek op alle mogelijke manieren worden gepromoot, onder meer in kranten en in de audiovisuele media. En daar kan het schoentje misschien wringen.

Dat deze boeken aandacht krijgen op de VRT, is wellicht normaal, alleen moet de openbare omroep daar voorzichtig en omzichtig mee omgaan. Door de aandacht die ze eraan besteedt, maakt ze immers reclame voor de boeken. En omdat de boeken dan geschreven zijn door VRT-medewerksters, wordt een en ander nog delicatesse. Ik beklemtoon dat wij zeker niet twijfelen aan de professionele kwaliteiten van de medewerksters. Daar bestaat niet de minste twijfel over, en daar gaat het ook niet om.

Hoeveel mediacoverage hebben de boeken waarvan sprake gekregen op de kanalen van de openbare omroep? Kunt u een lijst geven van de VRT-programma's op televisie en op radio waarin de boeken aan bod kwamen? Zijn er binnen de VRT deontologische richtlijnen voor reclame voor producten van VRT-medewerkers? Zo ja, wat houden die precies in? Wordt er een onderscheid gemaakt tussen de journalistieke aandacht voor producten van VRT-medewerkers en producten van anderen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Vandaele, ik heb hierover navraag gedaan bij de VRT, en men zegt mij dat het boek van Linda De Win op televisie aan bod is gekomen in ‘De zevende dag’ en in ‘Reyers Laat’, respectievelijk met een interview met Linda De Win en met een panelgesprek met de drie hoofdrolspelers in haar boek, zijnde Mark Eyskens, Herman De Croo en Louis Tobback, die ingingen op de evoluties in de maatschappij en de politiek.

Op Radio 1 was er aandacht in ‘De ochtend’ en ‘Vandaag’, met een boekbespreking door Gui Polspoel en een reportage van de boekvoorstelling, telkens vanuit een andere invalshoek dus. Er was geen aandacht voor dit boek in ‘Het journaal’ of in ‘Terzake’. In ‘Tomas Staat Op’ werd Linda De Win geïnterviewd over de inzichten van de drie politici.

Ook het boek van Kathleen Cools kreeg geen aandacht in 'Het journaal'. Herman Van Rompuy was wel te gast in 'Terzake' en in 'Reyers Laat', zeven maanden na het verschijnen van het boek. In 'De zevende dag' werd ook een korte reportage getoond met Eric Van Rompuy in de hoofdrol, die zijdelings naar het boek verwees. In 'Tomas Staat Op' werd Herman Van Rompuy geïnterviewd naar aanleiding van het boek.

De redacties van alle programma's beslissen onafhankelijk over de inhoud van hun programma's. Ook over de items over deze boeken is autonoom beslist. De aandacht die er ook in de andere media ging naar de boeken, bevestigt dat de boeken ook effectieve nieuwswaarde hadden en maatschappelijk relevant zijn.

Er zijn geen specifieke deontologische richtlijnen voor boeken die door VRT-medewerkers werden geschreven. Artikel 15 van het redactiestatuut zegt evenwel dat de hoofdredacteur garant moet staan voor de onafhankelijkheid van de redactie, ook tegenover commerciële belangen. Het zou uiteraard jammer zijn dat dit zou betekenen dat de nieuwsdienst geen aandacht zou mogen besteden aan de expertise van zijn eigen journalisten. Het betekent echter wel dat men bij het beoordelen van boeken, of ze nu door VRT-medewerkers zijn geschreven of niet, altijd zou moeten uitgaan van hun nieuwswaarde en hun maatschappelijke relevantie.

In het geval van de boeken van Kathleen Cools en Linda De Win hebben hoofd- en eindredactie geoordeeld dat beide boeken onvoldoende echte nieuwswaarde hadden en dus niet in 'Het journaal' op tv of een radionieuwsuitzending behandeld moesten worden, maar beter geschikt waren voor de duidingprogramma's.

De hoofdrolspelers in het boek van Linda De Win zijn samen meer dan 150 jaar politiek actief en dus goed geplaatst om in het beste geval een paar interessante zaken te vertellen over politiek in het verleden, het heden en de toekomst. In een periode van grote economische en financiële crisissen en de langste regeringscrisis ooit, is het journalistiek dan ook te verantwoorden dat programmamakers aandacht hebben voor de mening van oudere staatsmannen.

Het boek van Kathleen Cools was dan weer een uitgelezen kans om een langer gesprek te krijgen met de voorzitter van de Europese Raad in 'Terzake' en in 'Reyers Laat'. Het is algemeen geweten dat de Europese 'president' zelden interviews geeft, en dus was dit een unieke kans.

Qua journalistieke aandacht maakt de VRT geen onderscheid tussen producten van VRT-medewerkers en die van anderen. Boeken worden met andere woorden door de nieuwsdienst beoordeeld op hun nieuwswaarde en hun maatschappelijke relevantie. De expertise van de VRT-journalisten leidt ertoe dat ze geregeld boeken publiceren over onderwerpen die in de actualiteit staan, zegt de VRT. De lijst is te lang om op te noemen, maar Rudi Vranckx, Stefan Blommaert, Jan Balliauw, Luc Pauwels, Peter Verlinden, Michael Van Droogenbroeck, Lucas Vanclooster enzovoort zijn andere voorbeelden.

Dat alles neemt niet weg dat er minstens een perceptieprobleem is dat men zou moeten voorkomen, en dat voorzichtigheid aan de orde is. Ik denk dat uw vraag daar zeker toe zal bijdragen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Dat de mening van de bejaarde staatsmannen, zoals u zegt, toch iets heeft bijgedragen aan ons welzijn en welbevinden, daar twijfel ik aan. (*Opmerkingen van de heer Philippe De Coene en van minister Ingrid Lieten*)

Ik gebruik met opzet het woord 'bejaard', de minister heeft dat niet gedaan. U zegt dat de keuze van wie men interviewt en welk boek men behandelt of niet, gebaseerd is op de nieuwswaarde en de maatschappelijke relevantie en niet op wie het boek heeft geschreven, en of dat al dan niet een VRT-medewerker is. Ik neem vrede met dat antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■